

DEN VÄSTSVENSKA SOM-UNDERSÖKNINGEN 2021 – METOD

ELISABETH FALK, BITRÄDANDE UNDERSÖKNINGSLEDARE

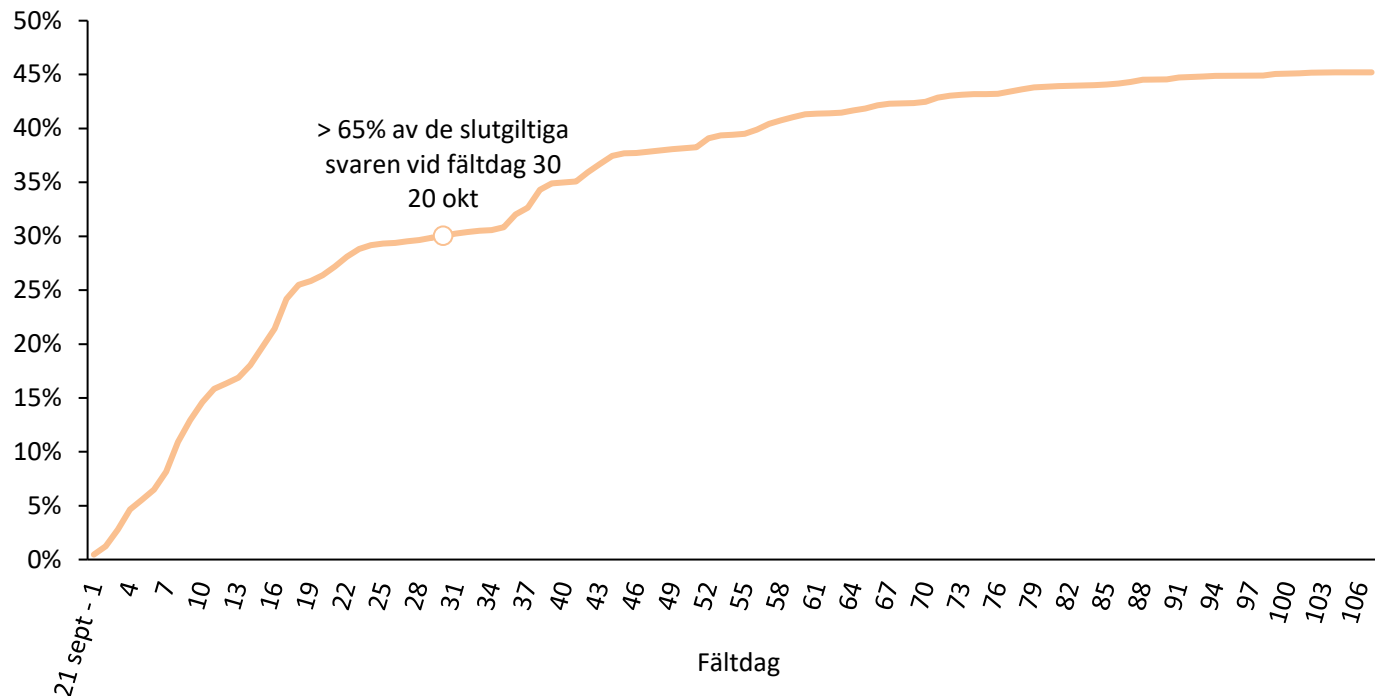
Den västsvenska SOM-undersökningen 2021

- Den 30:e västsvenska SOM-undersökningen
- Slumpmässigt urval från folkbokföringsregistret:
  - 6 000 personer, svenska och utländska medborgare, 16-85 år, boende i Västra Götalands län och Kungälv kommun
- Nettosvarsfrekvens 2021: 47 procent (totalt 2 713 svarande)
- Svaren samlades in både på papper och via webben
- Tema 2021: demokrati och delaktighet
- Enkäten har 16 sidor med frågor
- Påminnelser via brev och sms

När samlades svaren in?

Kumulativt inflöde 2021

Bortfall och representativitet

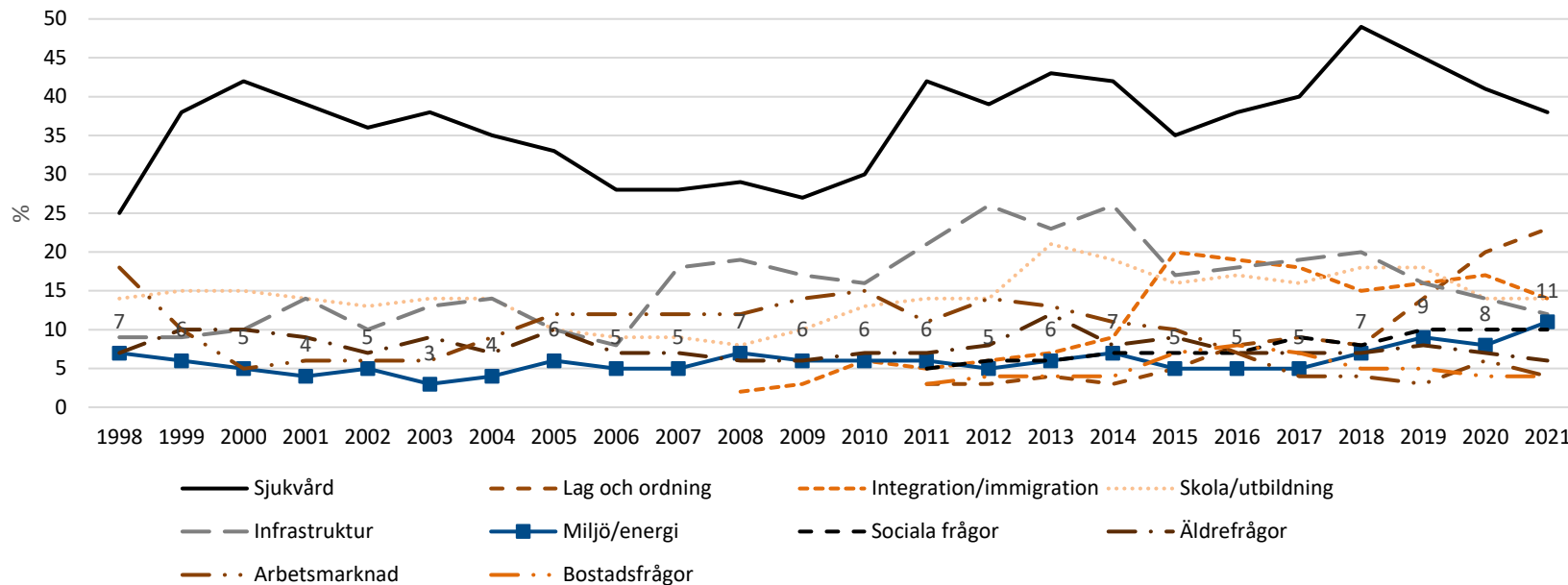
- Något underrepresenterade grupper:
  - Yngre (framförallt gruppen 16-29 år)
  - Personer födda utanför Europa
  - Till viss del även män
- Axplock av projekt och experiment för att höja svarsfrekvensen generellt och i underrepresenterade grupper:
  - Provar nya incitament
  - Språkprojekt
- Fullständig metodrapport finns tillgänglig på vår webbsida:
<https://www.gu.se/som-institutet/som-undersokningarna/metod>
- Flera andra resurser som baseras på den västsvenska SOM-undersökningen finns också tillgängliga på vår webbsida:
<https://www.gu.se/som-institutet/resultat-och-publikationer/rapporter>

MILJÖ OCH HÅLLBARHET

ANDERS CARLANDER, FORSKARE

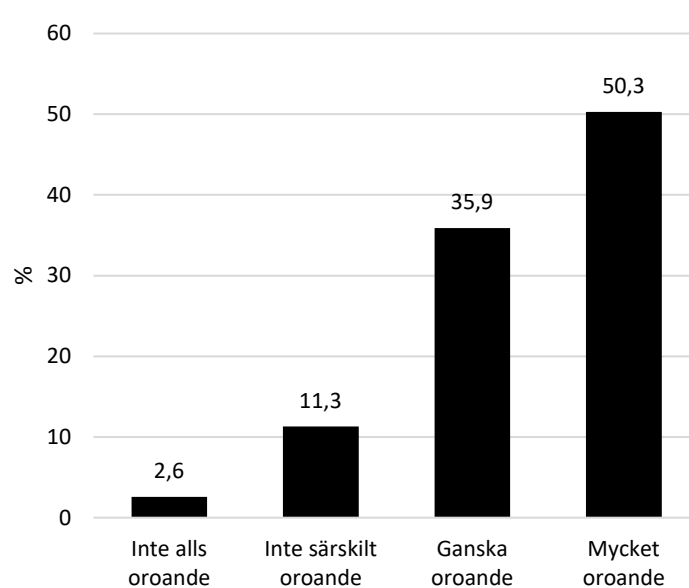
@SOM-INSTITUTET @WALLENBERG CENTER FOR MOLECULAR AND TRANSLATIONAL MEDICINE

Miljö som samhällsproblem

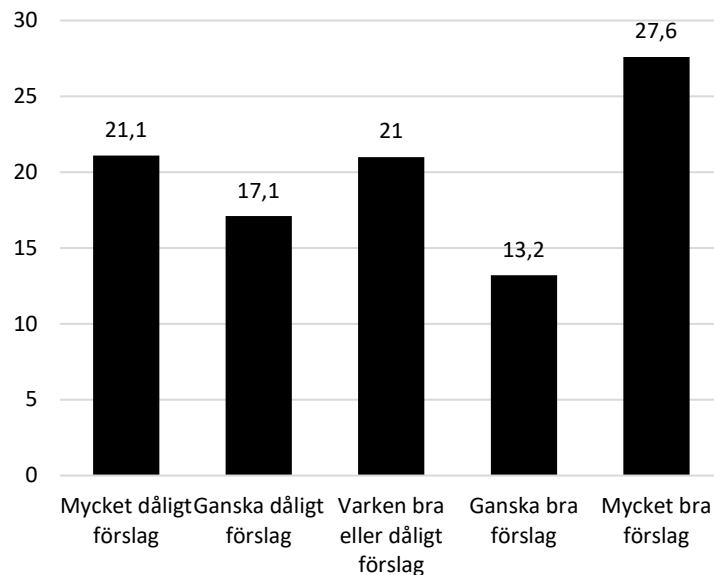
Kommentar: Frågan lyder: "Vilken eller vilka frågor eller problem tycker du är viktigast idag i Västra Götalandsregionen?". Frågan är öppen och omfattar högst tre frågor/problem. Frågor som hamnat bland de 10 mest nämnda respektive år finns med i figuren.

Oro för "miljöförstöring"

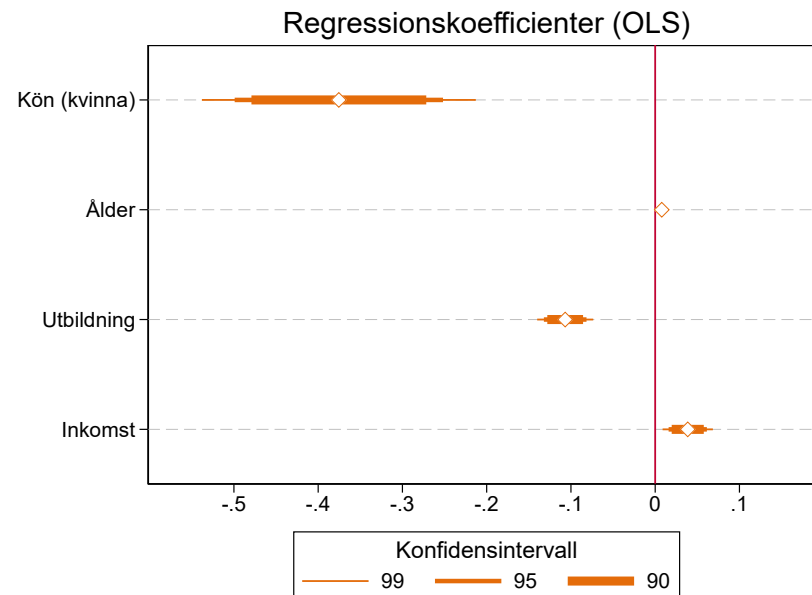

Kommentar: Frågan lyder: "Om du ser till läget i dag, hur oroande upplever du själv inför framtiden: Miljöförstöring?"

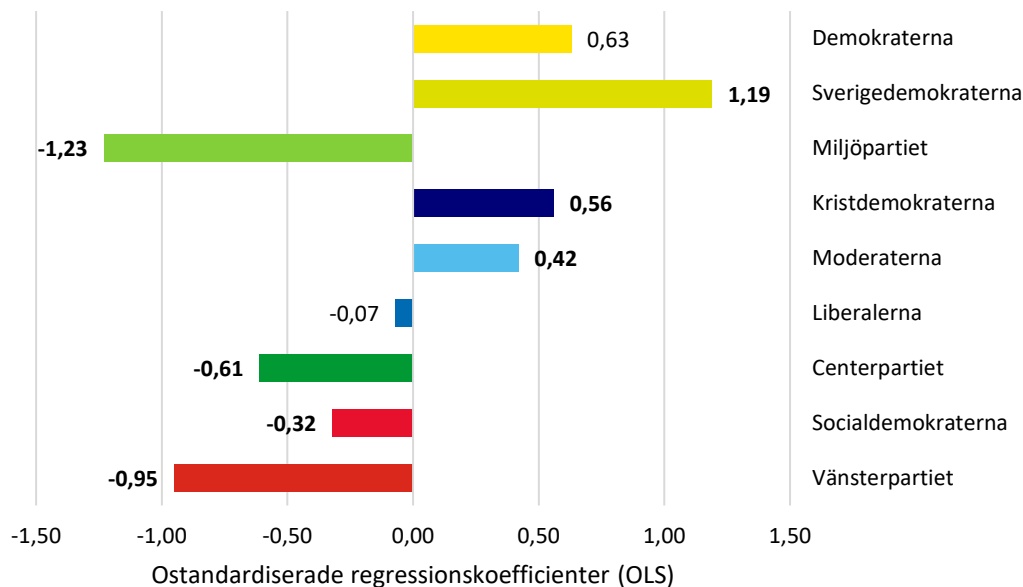
Plastpåskatten

Kommentar: Frågan lyder: "Vilken är din åsikt om följande förslag? Slopa plastpåskatten"

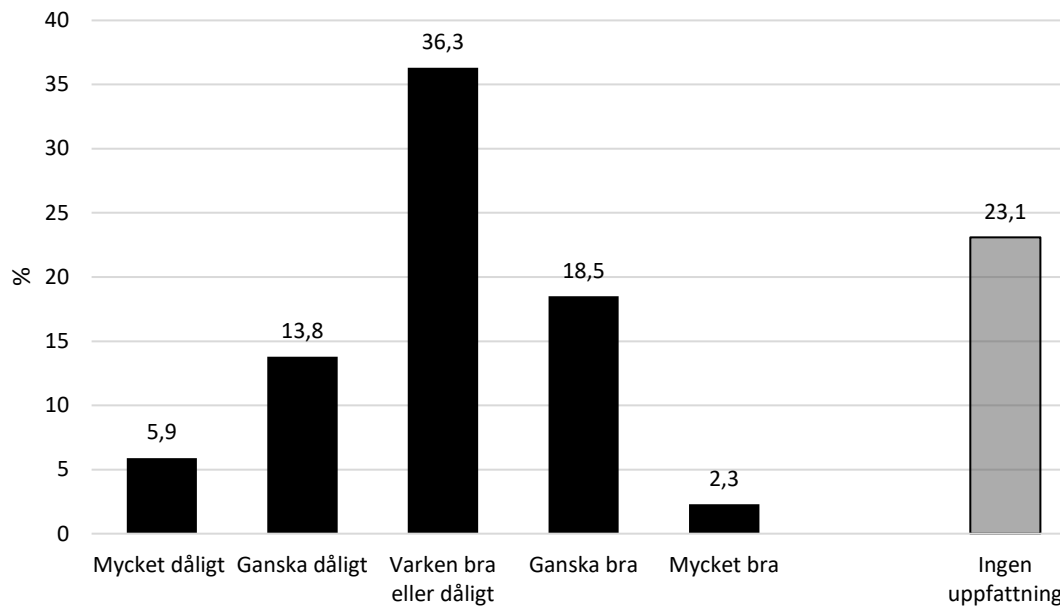

Plastpåskatt och partisympati

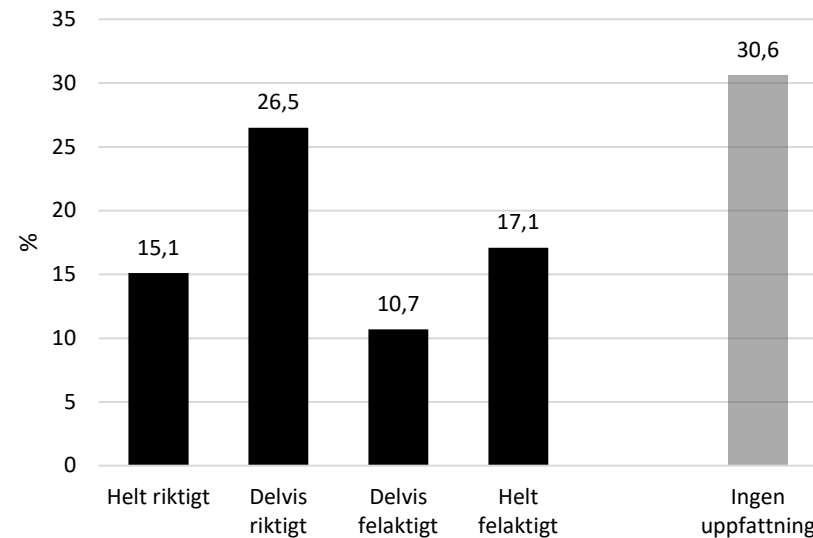
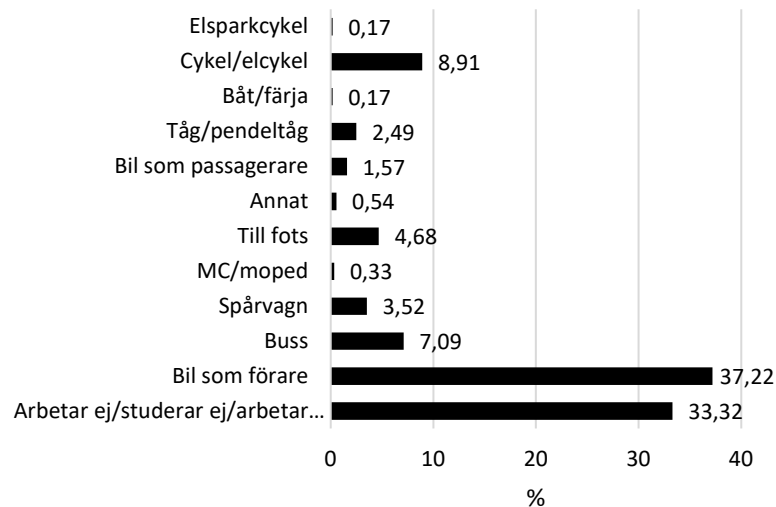
Kommentar: Frågorna lyder: "Vilken är din åsikt om följande förslag? Slopa plastpåskatten", 1 (Mycket dåligt förslag) till 5 (Mycket bra förslag) | "Vilket parti tycker du bäst om i dag?"

VGR sköter sin uppgift

Kommentar: Frågan lyder: "Allmänt sett, hur tycker du att Västra Götalandsregionen sköter sin uppgift när det gäller: Miljö och klimat"

Kollektivtrafiken

Kommentar: Frågorna lyder: "Hur brukar du ta dig till arbetet/skolan?" | "Jag väljer kollektivtrafiken för att det är ett miljövänligt färdmedel"

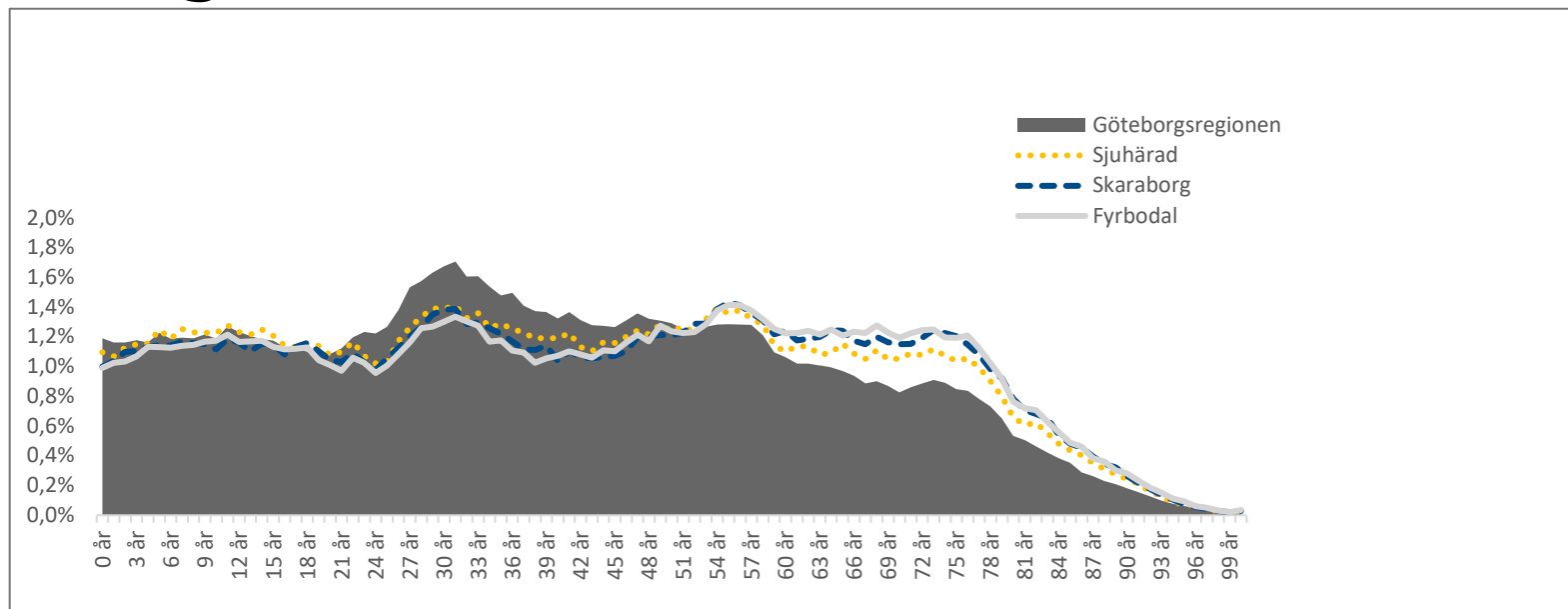
Ta gärna kontakt!

- anders.carlander@gu.se
- +4631 786 3092

VÄSTRA GÖTALAND, INVÅNARNA OCH DESS VÄLBEFINNANDE

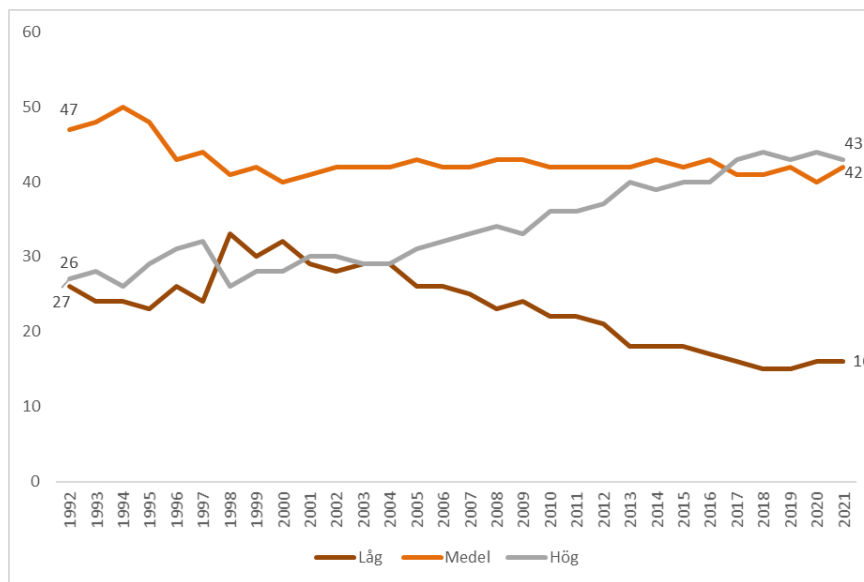
JULIA BERGQUIST, BITRÄDANDE UNDERSÖKNINGSLEDARE

Åldersfördelning – jämförelse mellan delregionerna

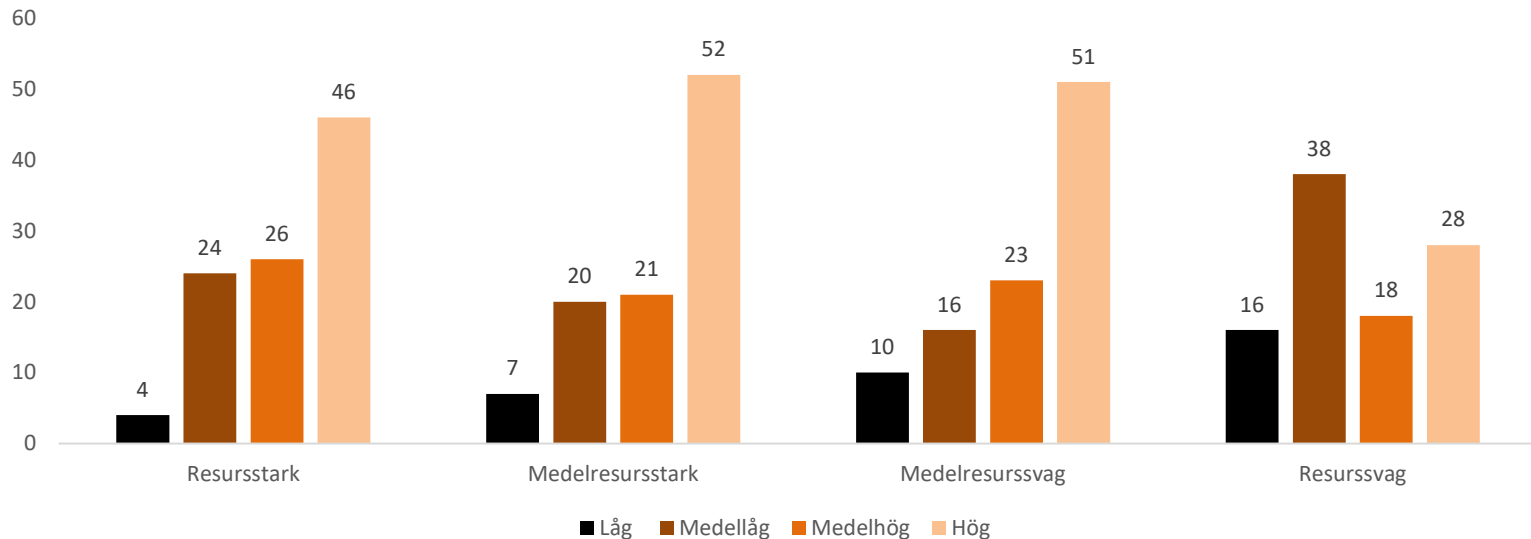
Kommentar: Figuren visar hur stor andel av befolkningen i de olika delregionerna varje årskull utgör. I faktiska tal är befolkningen 3,5 till 4,5 gånger större i Göteborgsregionen än i de övriga tre delregionerna.

Utbildningsnivå över tid

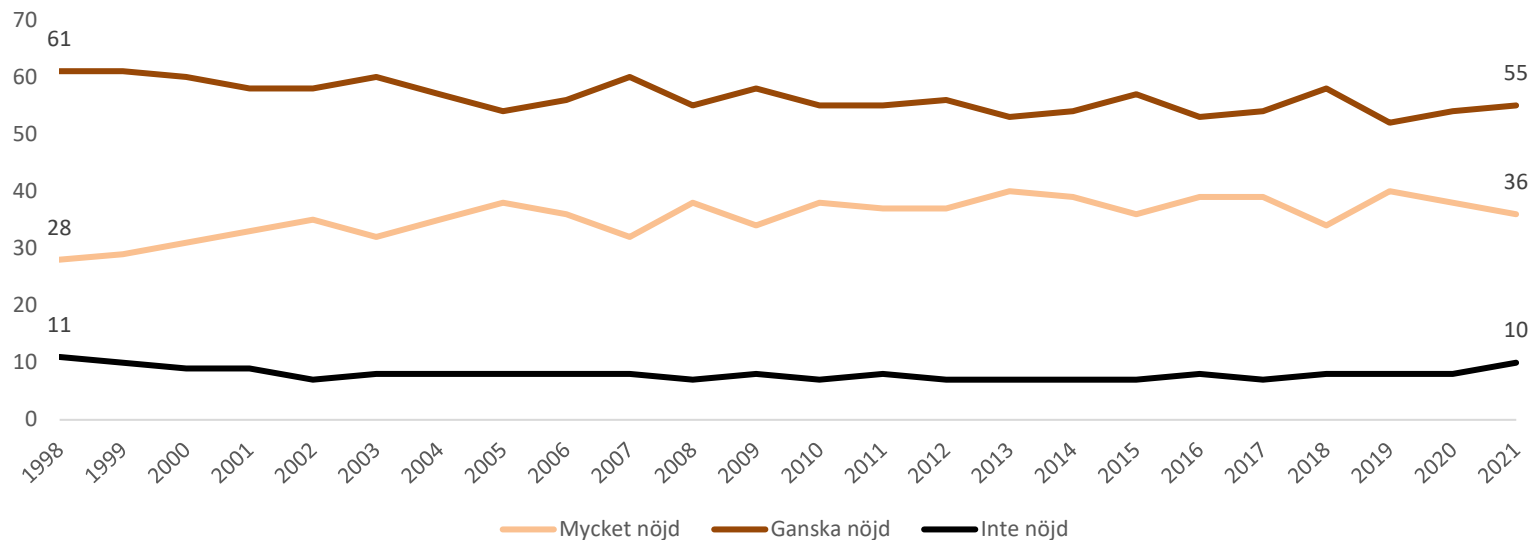

Kommentar: Utbildning: *Låg*: max grundskola eller motsvarande obligatorisk skola. *Medel*: allt över grundskola men ej studier vid universitet/högskola, *Hög*: studier vid/examen (inklusive forskarutbildning) från högskola/universitet. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Utbildning inom Göteborgs Stad

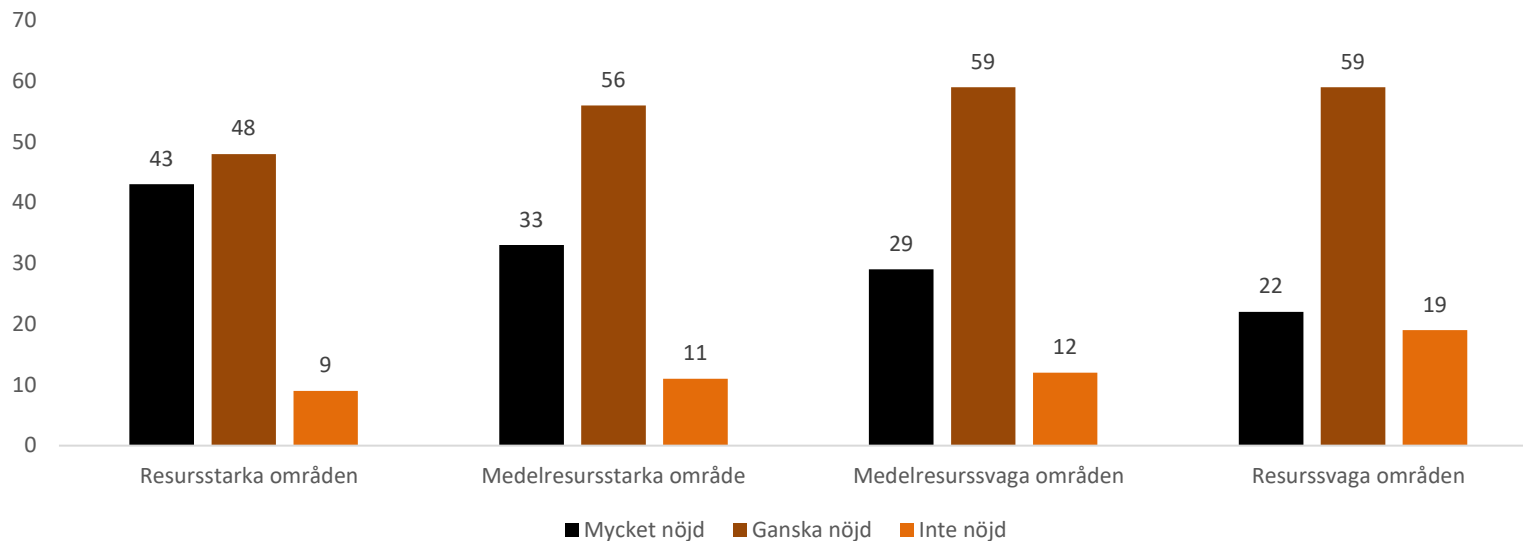

Välbefinnande över tid

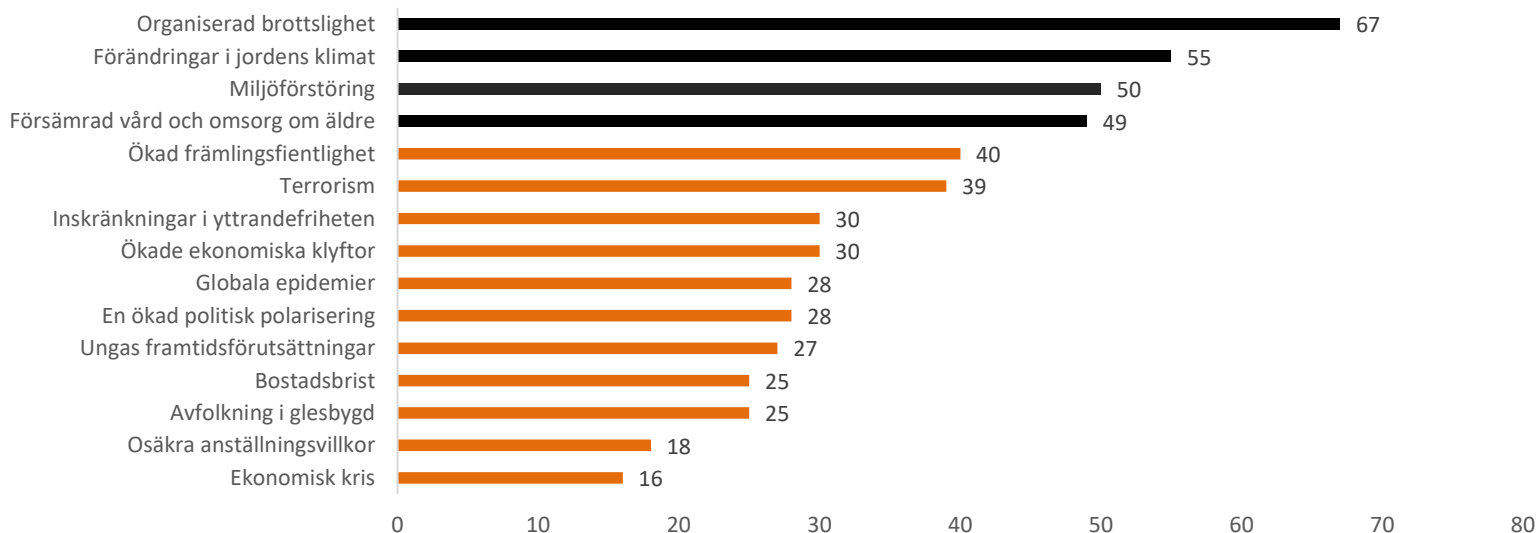
Kommentar: Svarsalternativen är 'mycket nöjd', 'ganska nöjd', 'inte särskilt nöjd' och 'inte alls nöjd'. I figuren 'inte nöjd' redovisas andelarna 'inte särskilt nöjd' och 'inte alls nöjd'. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Välbefinnande mellan resursområden

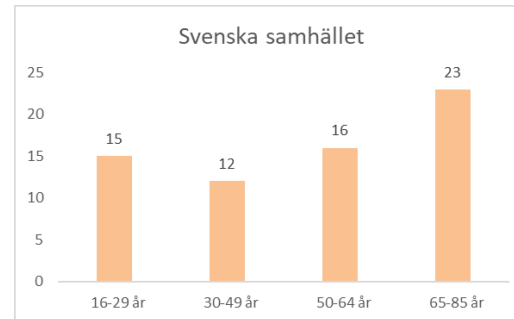
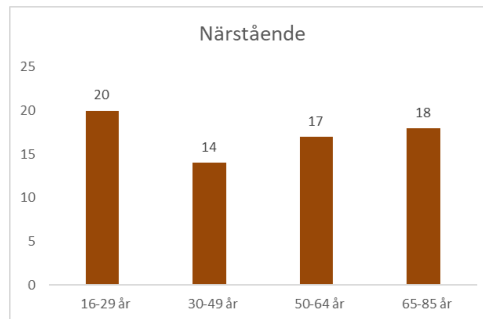
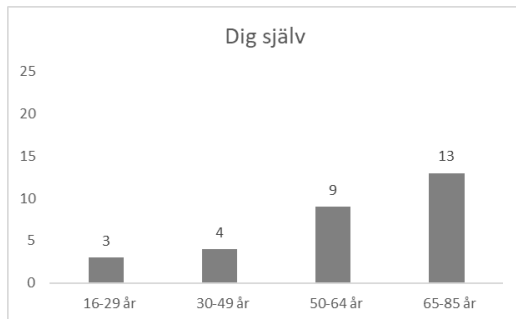
Svarsalternativen är 'mycket nöjd', 'ganska nöjd', 'inte särskilt nöjd' och 'inte alls nöjd'. I figuren 'inte nöjd' redovisas andelarna 'inte särskilt nöjd' och 'inte alls nöjd'. I figuren 'mycket nöjd' redovisas andelarna 'mycket nöjd' och 'ganska nöjd'. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Vad oroar invånarna i Västra Götaland?

Kommentar: Figuren visar andelen som har svarat *Mycket oroande*. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga. Minsta antal svarspersoner är 2 456.

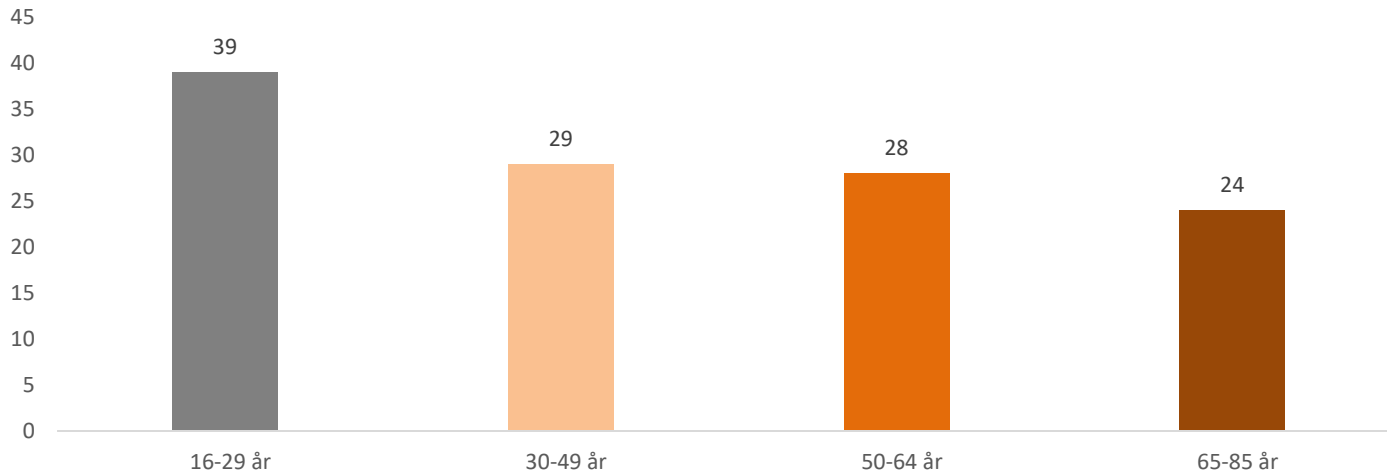
Oro för coronaviruset och dess konsekvenser

Kommentar: Figurerna visar andelen som har svarat *Mycket oroande*. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Förändrad syn på det svenska samhället?

Negativ syn på hur samhället fungerar

Kommentar: Svarsalternativen är 'mycket mer positiv', 'lite mer positiv', 'varken mer positiv eller mer negativ', 'lite mer negativ' och 'mycket mer negativ'. I figuren redovisas andelarna 'lite mer negativ' och 'mycket mer negativ'.

DEMOKRATI OCH DELAKTIGHET

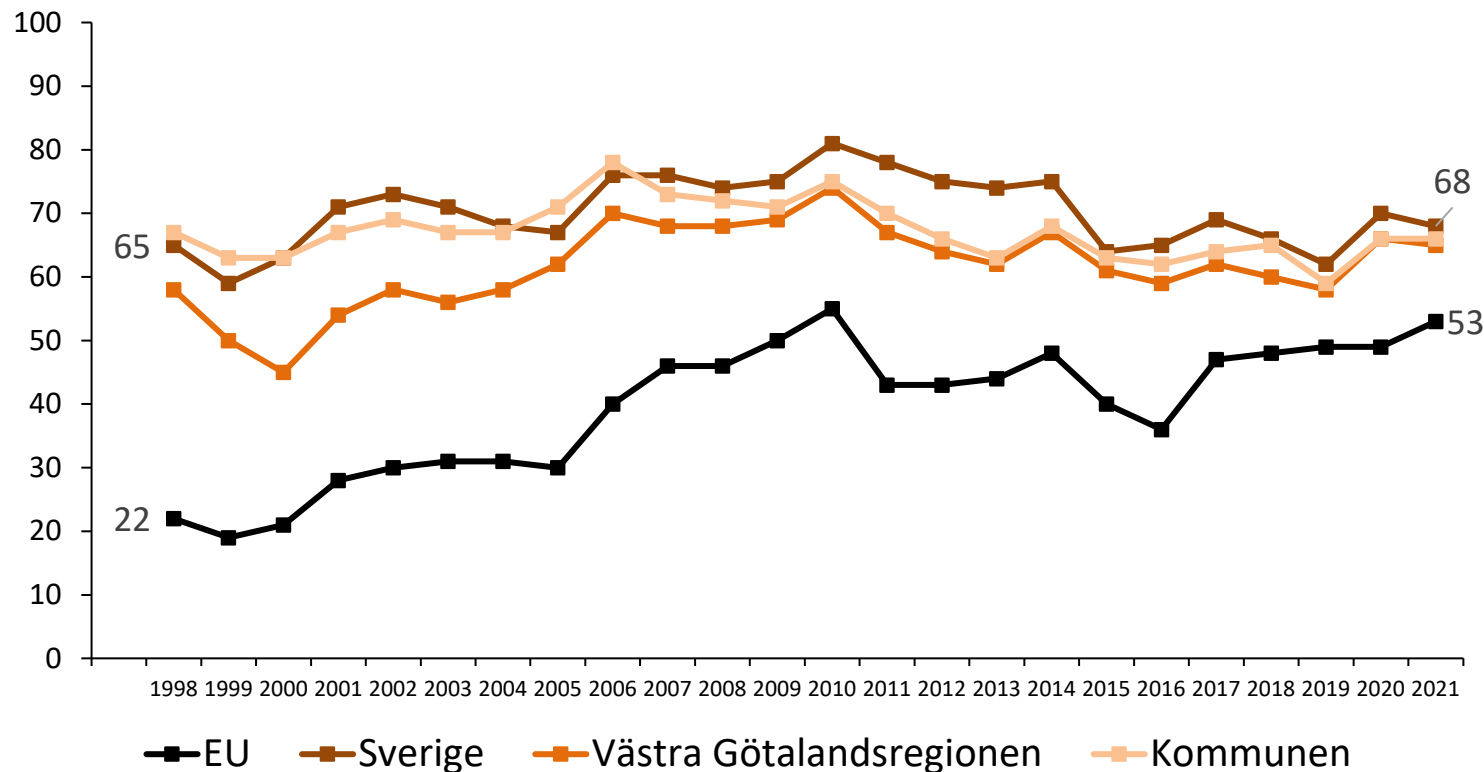
1. Nöjdhet med demokratin
2. Upplevd möjlighet att påverka
3. Förstatliga sjukvården
4. Sammanfattning

Nöjd med demokratin 2021 (procent)

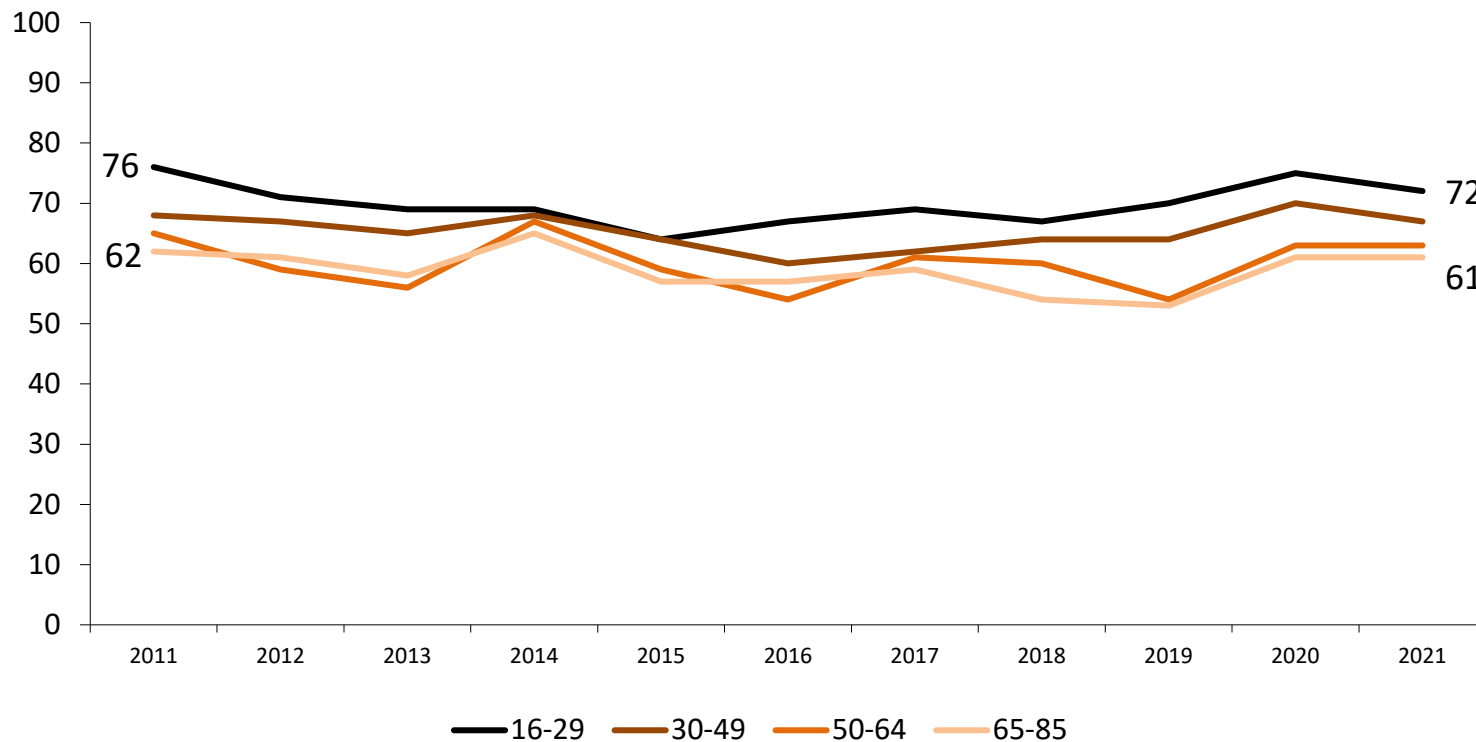
	Mycket nöjd	Ganska nöjd	Inte särskilt nöjd	Inte alls nöjd
EU	3	50	37	10
Sverige	13	55	23	9
Västra Götalandsregionen	8	57	27	8
Kommunen där du bor	9	57	25	9

Nöjd med demokratin 1998–2021 (procent)

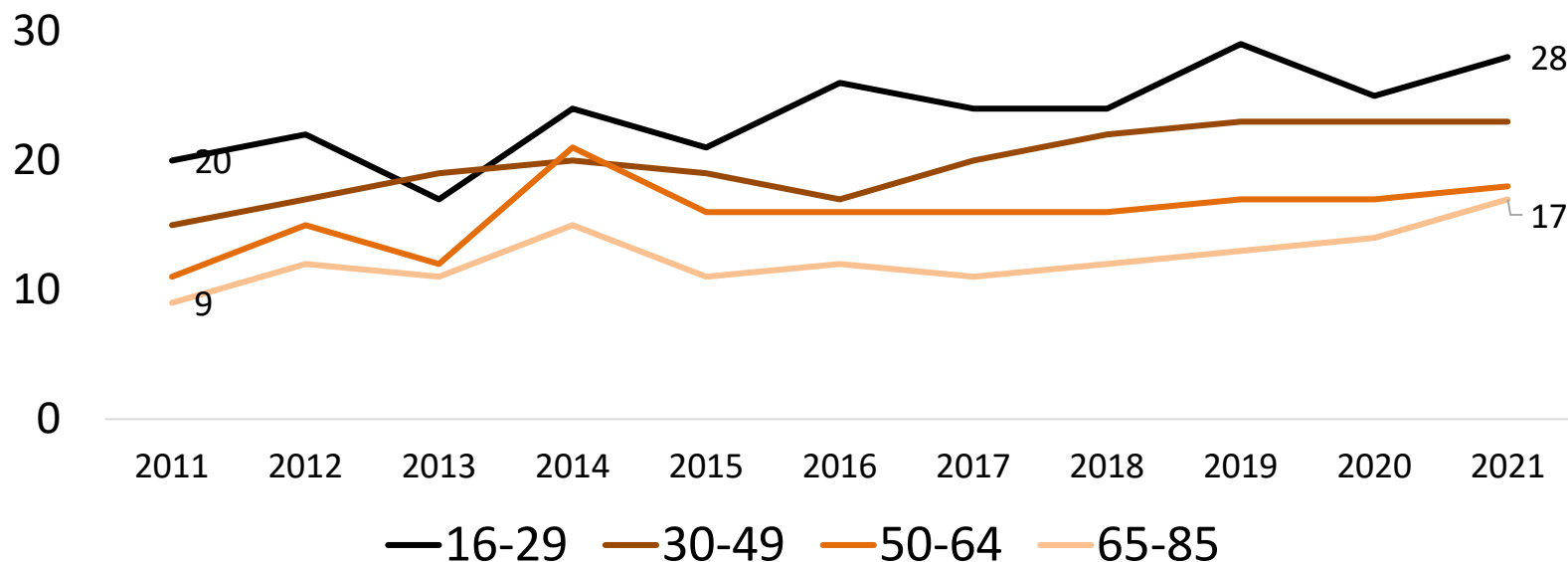
Nöjd med demokratin i VGR efter ålder (procent)

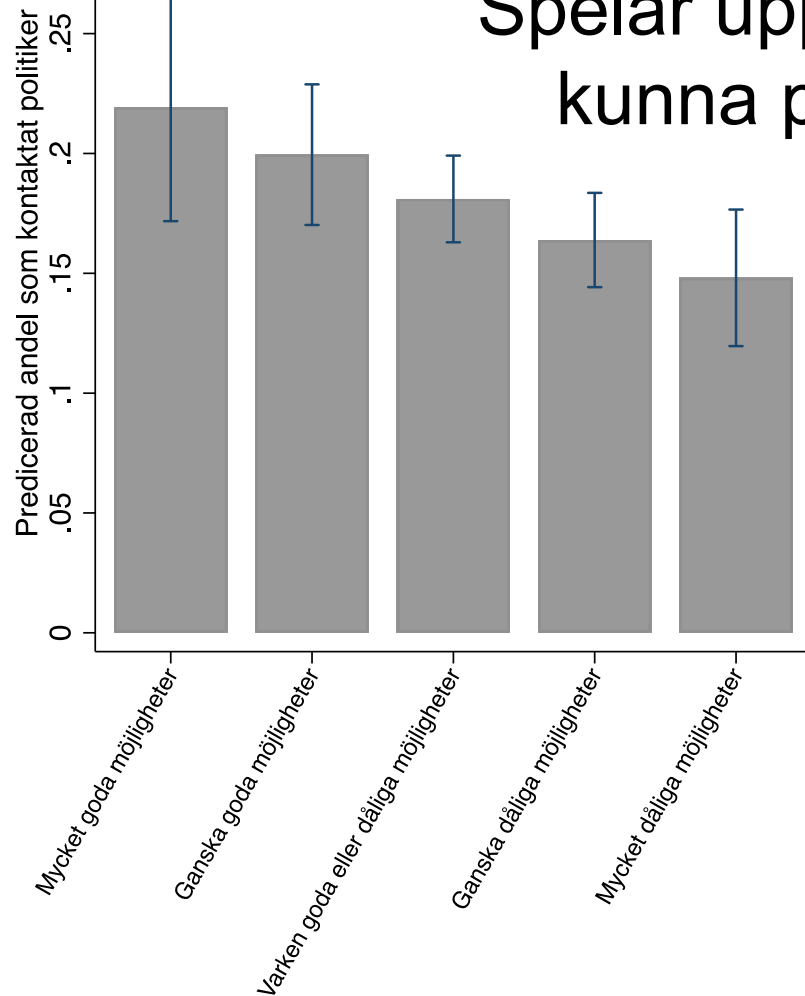
Upplevd möjlighet att påverka politiska beslut på olika nivåer, Västra Götaland 2021 (procent)

	Mycket goda möjligheter	Ganska goda möjligheter	Varken goda eller dåliga möjligheter	Ganska dåliga möjligheter	Mycket dåliga möjligheter	Ingen uppfattning	Balans- mått
EU	1	6	18	25	36	14	-54
Sverige	3	22	27	23	17	8	-15
Västra Götalandsregionen	2	18	31	22	17	10	-19
Kommunen	4	25	30	17	14	10	-2
Stadsdelen/del av kommunen	4	21	31	16	14	14	-5

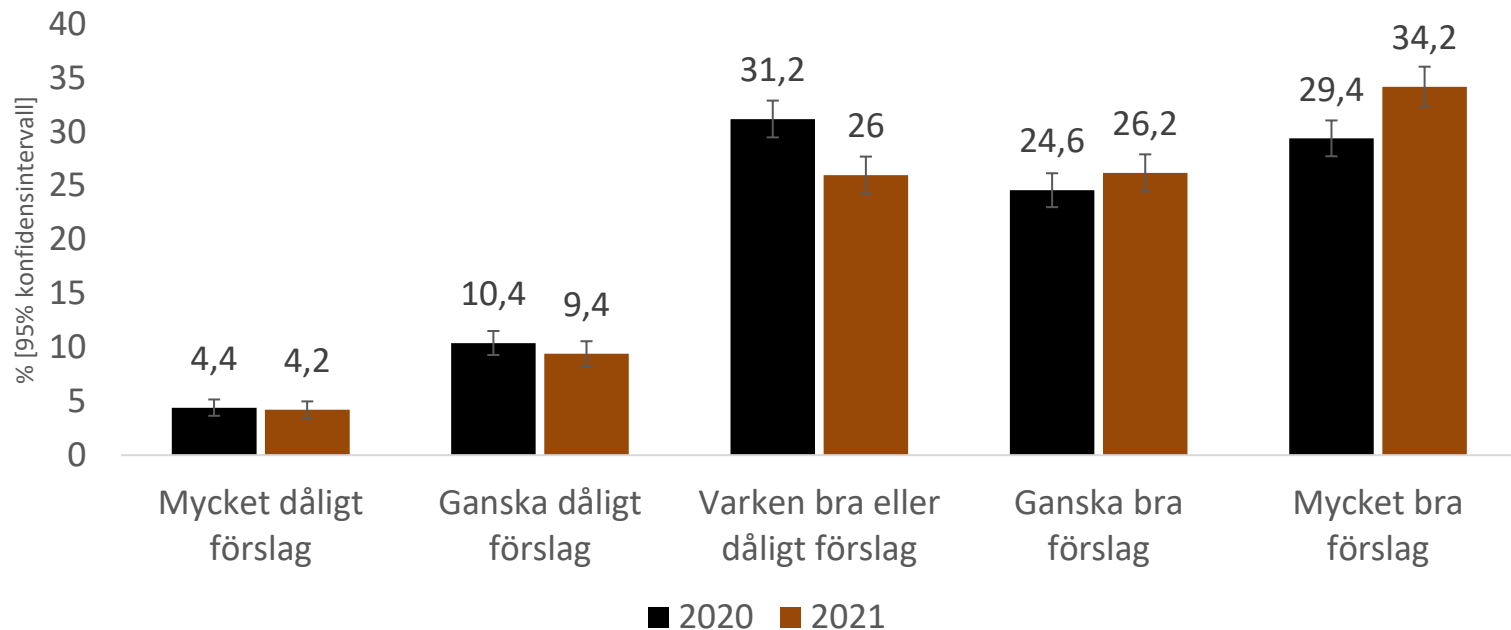
Upplevd möjlighet att påverka politiska beslut i Västra Götalandsregionen efter åldersgrupp, 2011-2021 (procent)

Spelar upplevelse av att kunna påverka någon roll?

Politiskt förslag, låta staten överta ansvaret för sjukvården, Västra Götaland 2020–2021 (procent)

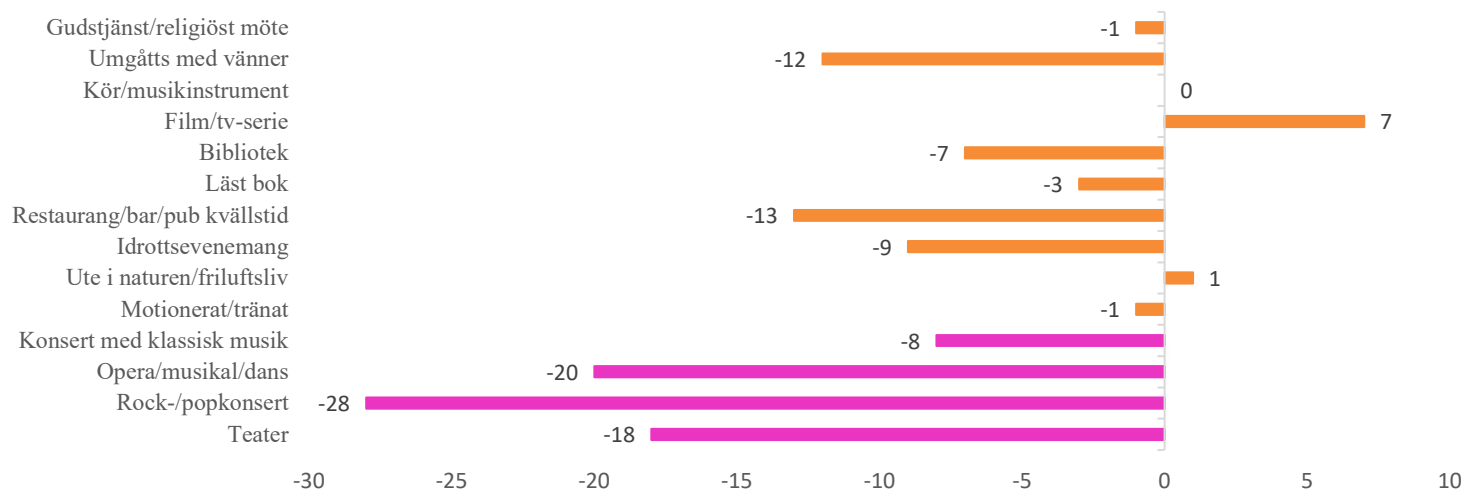

Sammanfattning

- Demokratin funkar bäst nationellt!
- Högre nöjdhet med demokratin i VGR bland unga
- Störts upplevelser av att kunna påverka i stadsdelen/del av kommunen
- Större upplevelser av att kunna påverka VGR bland unga
- Upplevelsen av att kunna påverka är kopplad till kontakt med politiker
- (Ökande?) Stöd för att låta staten ta över ansvaret för sjukvården

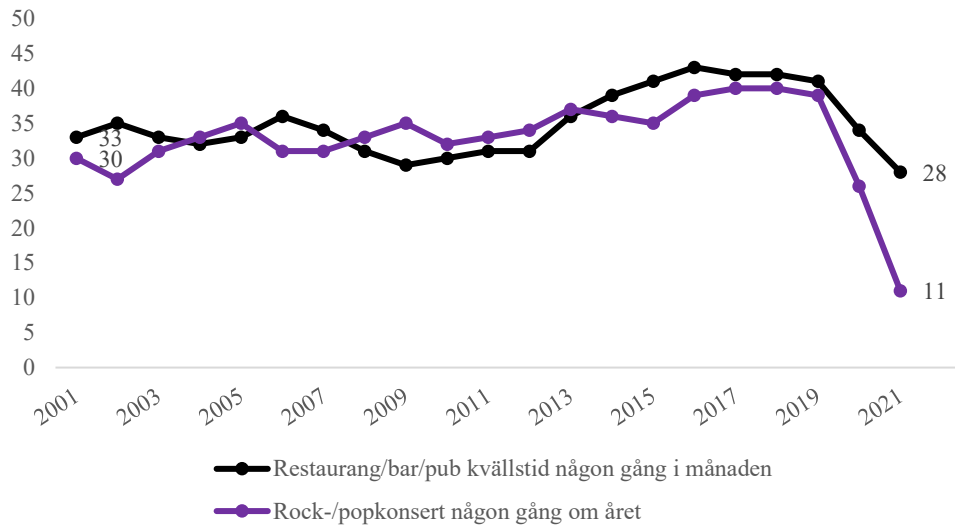
KULTUR & FRITID

Ökning och minskning av kultur- och fritidsaktiviteter sedan 2019 (procentenheter)

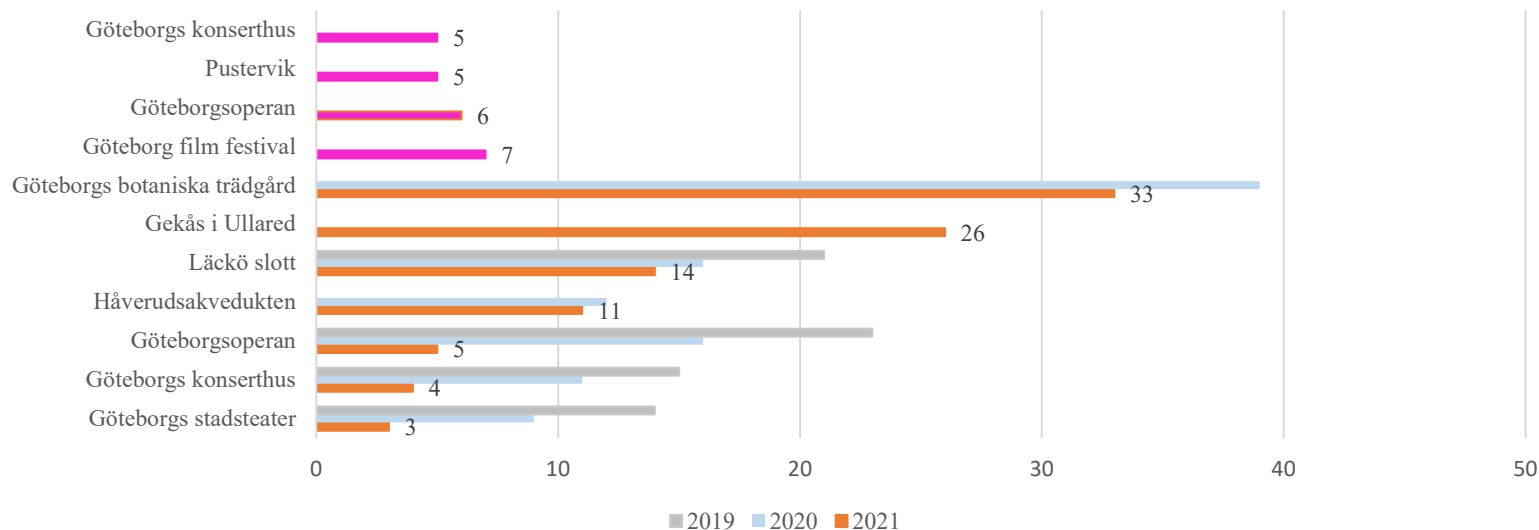

Svarsalternativen: *Ingen gång, Någon gång under de senaste 12 mån, Någon gång i halvåret, Någon gång i kvartalet, Någon gång i månaden, Någon gång i veckan och Flera gånger i veckan.* Staplarna i brunt är beräknade utifrån andelen som valt alternativet *Någon gång i månaden* eller oftare. Staplarna i rosa är beräknade utifrån andelen som valt alternativet *Någon gång de senaste 12 månaderna eller oftare*. Rosa staplarna avser finkultur.

Restaurang/bar/pub och rock-/popkonsert besök under 00-20 talet

Besöksmål

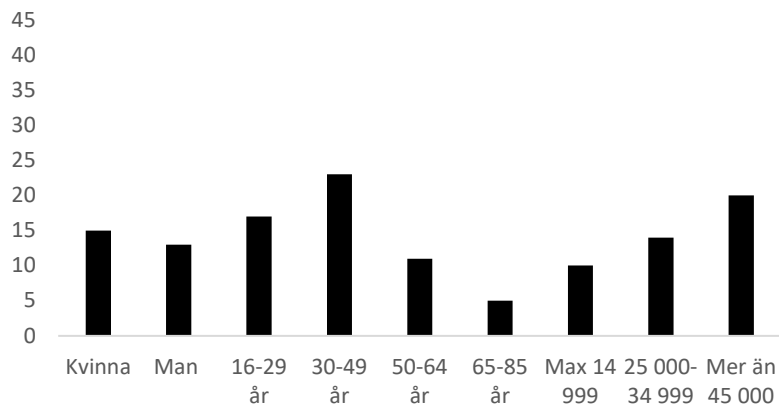

Svarsalternativen: *Känner ej till, Flera gånger, Någon gång, Ingen gång* och *Har ej besökt men skulle gärna vilja besöka*. Tabellen visar andelen som säger sig ha besökt respektive anläggning/utflyktsmål minst någon gång under de senaste 12 månaderna. Grå staplar visar nivåerna från undersökningen 2019 och blå staplar visar nivåerna från undersökningen 2020 i de fall samma anläggning/utflyktsmål efterfrågades. De fyra första rosa staplarna redovisar frågan: Och har du under de senaste 12 månaderna besökt följande digitalt/via internet?

Västra Götalandsbornas internetvanor

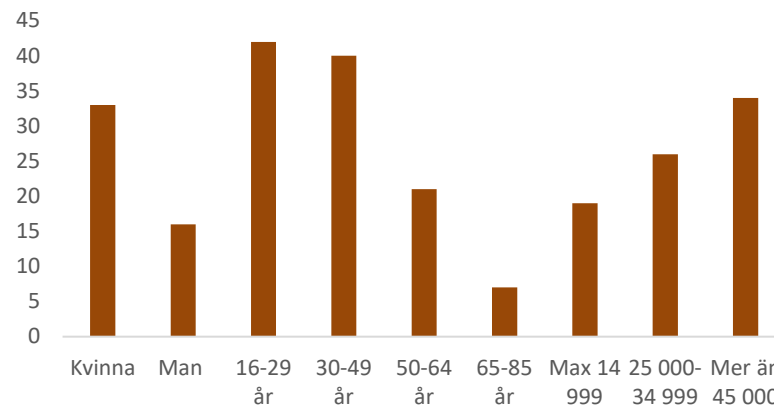
Andel som köpt eller sålt begagnade varor minst en gång i månaden senaste 12 månaderna (procent)

Köpt/sålt begagnat

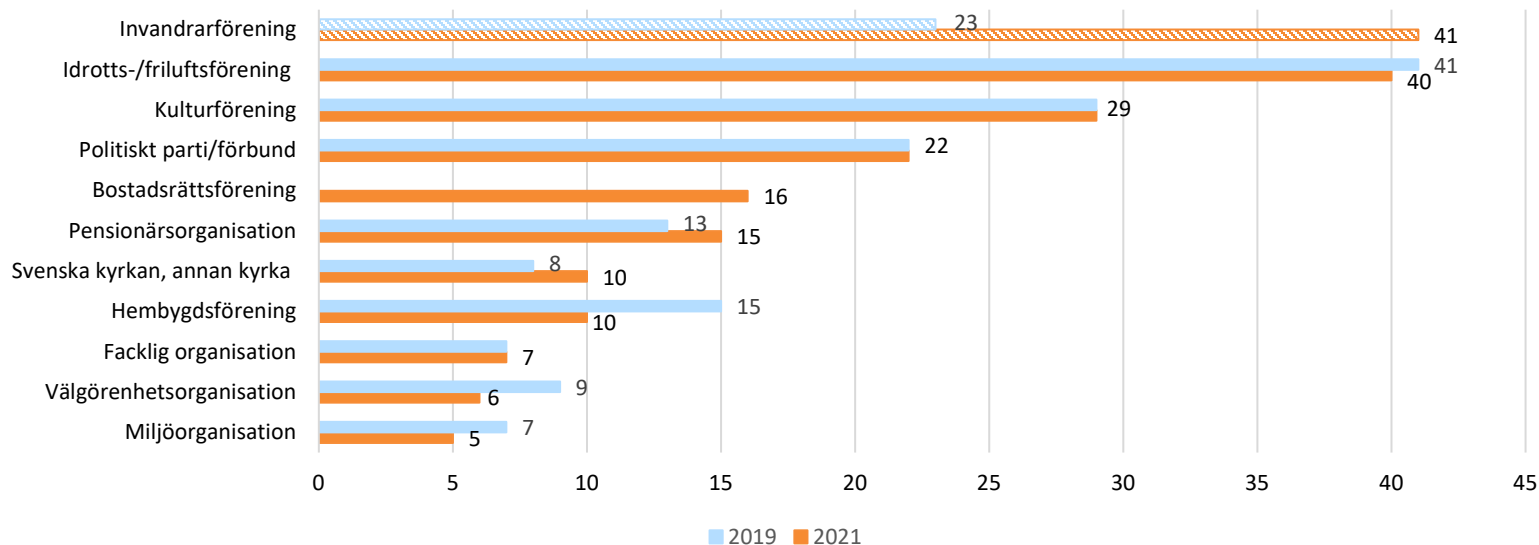
Andel som köpt eller beställt kläder minst en gång i månaden senaste 12 månaderna (procent)

Köpt/beställt kläder

Svarsalternativen: *Ingen gång, Någon gång under de senaste 12 mån, Någon gång i halvåret, Någon gång i månaden, Någon gång i veckan, Flera gånger i veckan och Dagligen.*

Engagemangsgrad inom föreningsmedlemskap 2019-2021 (procent)

Svarsalternativen: Nej, Ja, samt ...och jag deltar aktivt i verksamheten och ...och jag har någon typ av uppdrag. Diagrammet visar andelen medlemmar som också svarat att de deltar aktivt i verksamheten eller att de har någon typ av uppdrag.

“Allmänt sett, hur tycker du att Västra Götalandsregionen sköter sin uppgift när det gäller: Kultur?”

”Vad anser du om servicen i den kommun där du bor på följande områden: Kulturaktiviteter?”

Bedömning av regionens kulturarbete (procent)

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra eller dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ingen uppfattning	Summa	Antal	Balansmätt
Samtliga	4	28	30	9	3	26	100	2 378	+20

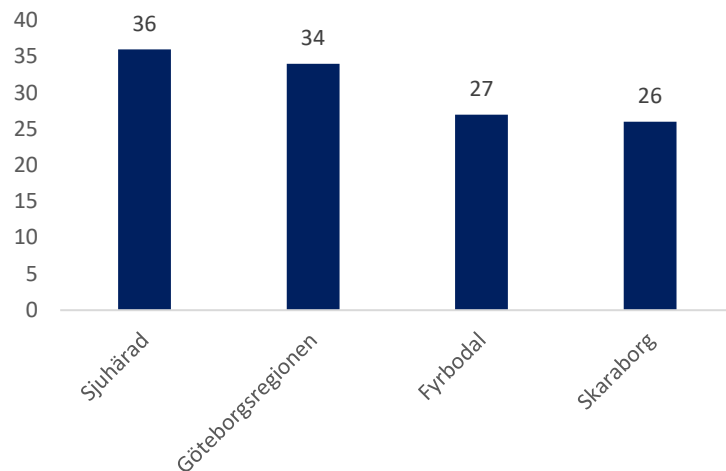
Bedömning av kommunens service inom kulturaktiviteter (procent)

	Mycket nöjd	Ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Ganska missnöjd	Mycket missnöjd	Ingen uppfattning	Summa	Antal	Balansmätt
Samtliga	7	24	25	5	2	37	100	2 346	+24

Svarsalternativen: *Mycket bra, Ganska bra, Varken bra eller dåligt, Ganska dåligt, Mycket dåligt och Ingen uppfattning.*

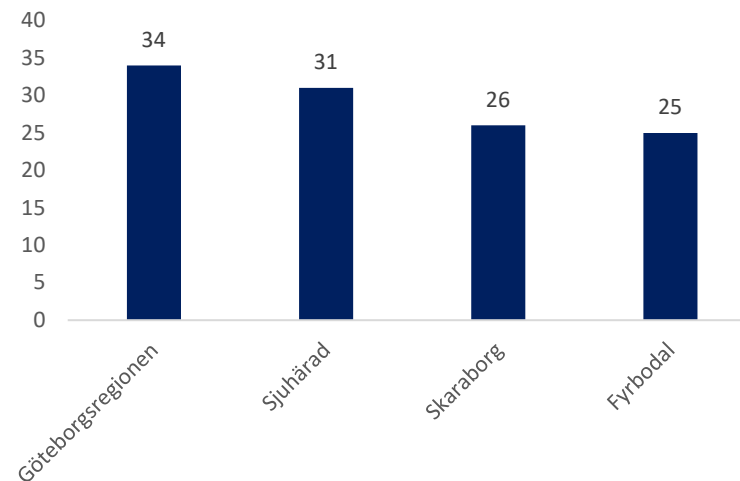
Regionen sköter sin uppgift när det gäller: Kultur

*Andel Mycket bra och Ganska bra,
(procent) 2021*

Service i kommunen inom: Kulturaktiviteter

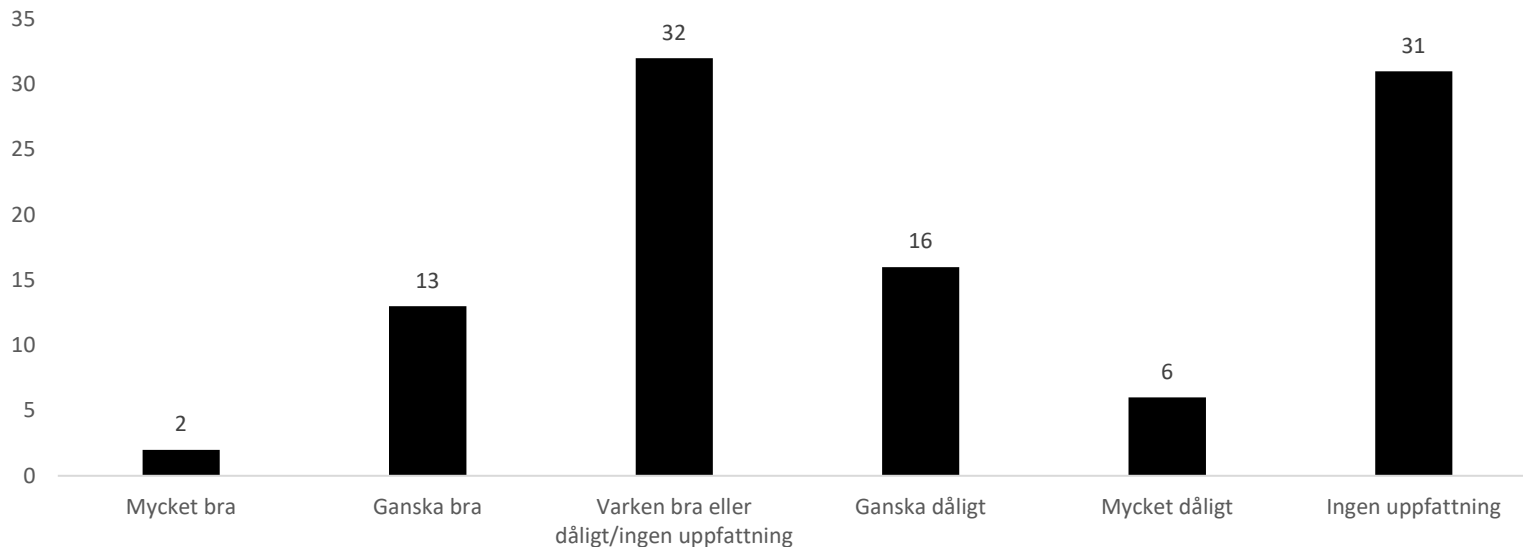
*Andel Mycket nöjd och Ganska nöjd,
(procent) 2021*

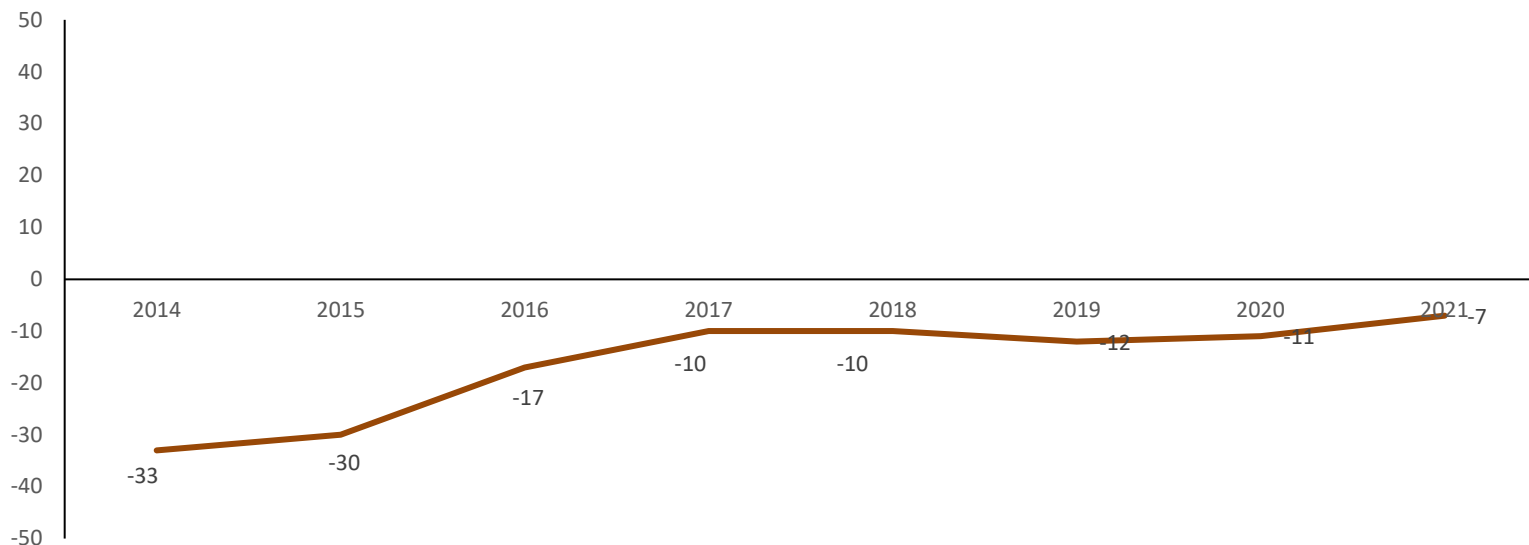
ARBETSMARKNAD

JULIA BERGQUIST, BITRÄDANDE UNDERSÖKNINGSLEDARE

Hur väl sköter VGR sin uppgift?

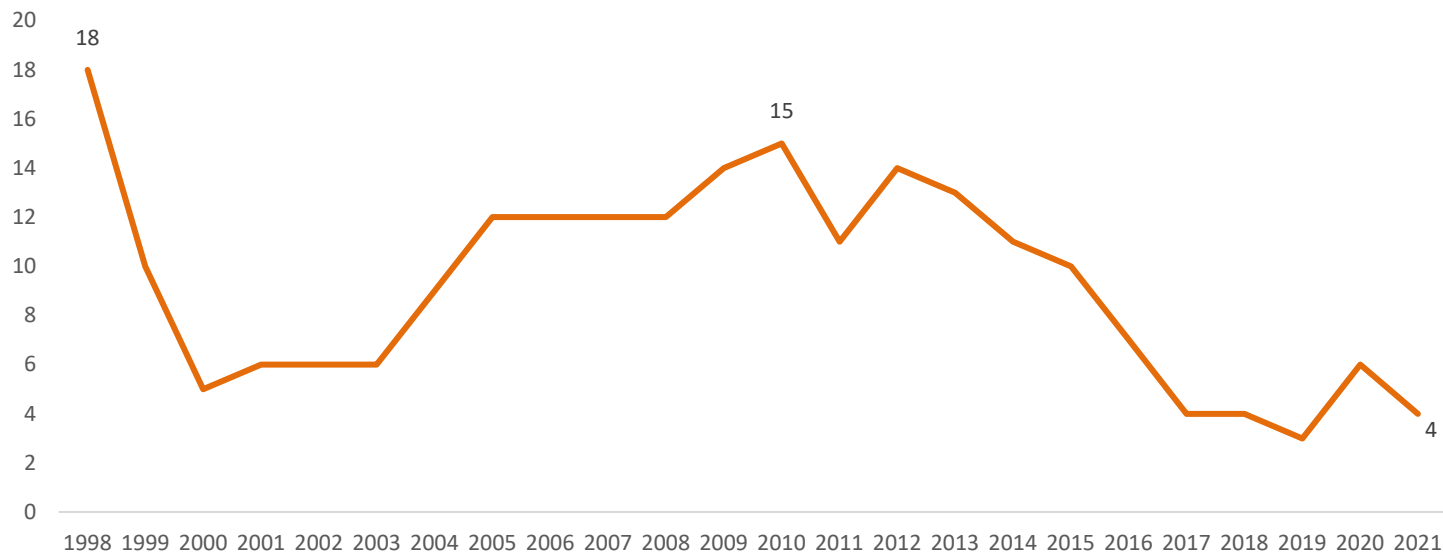

Hur väl sköter VGR sin uppgift? (balansmått)

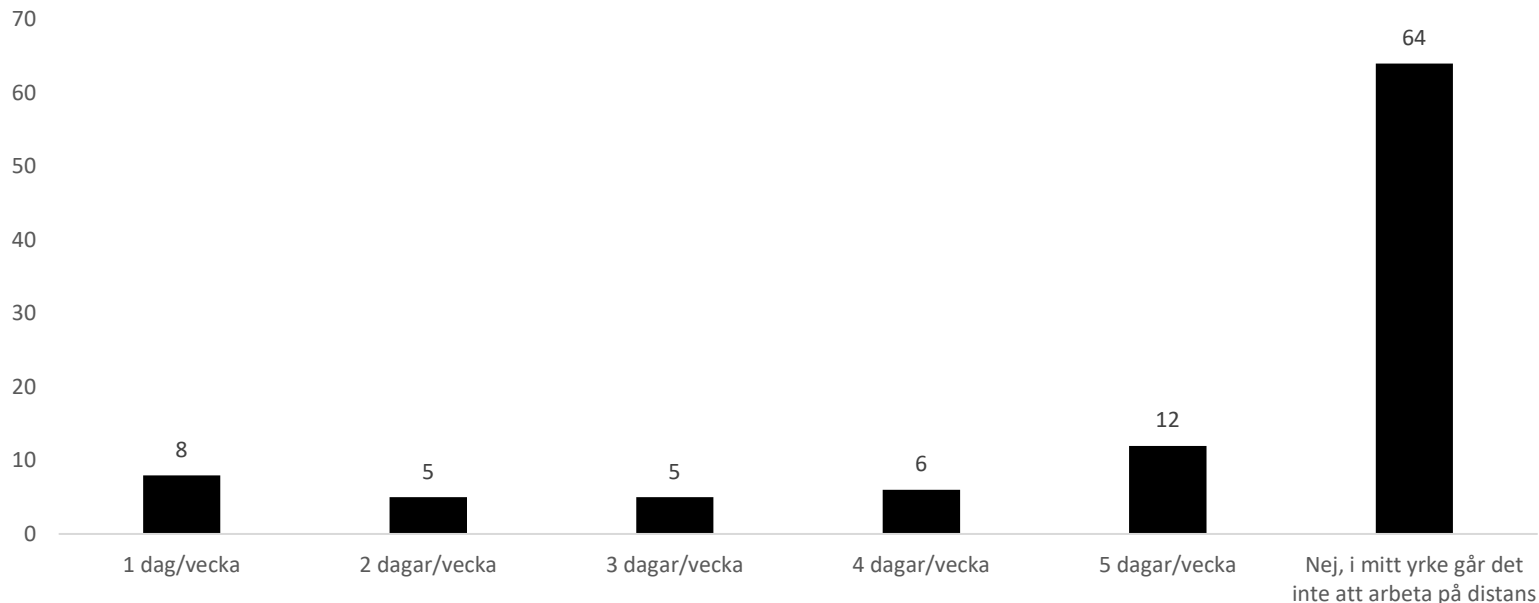

Kommentar: Balansmålet visar andelen som svarar bra minus andelen som svarar dåligt och varierar mellan +100 (samtliga svarar bra) och -100 (samtliga svarar dåligt).

Arbetsmarknad som samhällsproblem

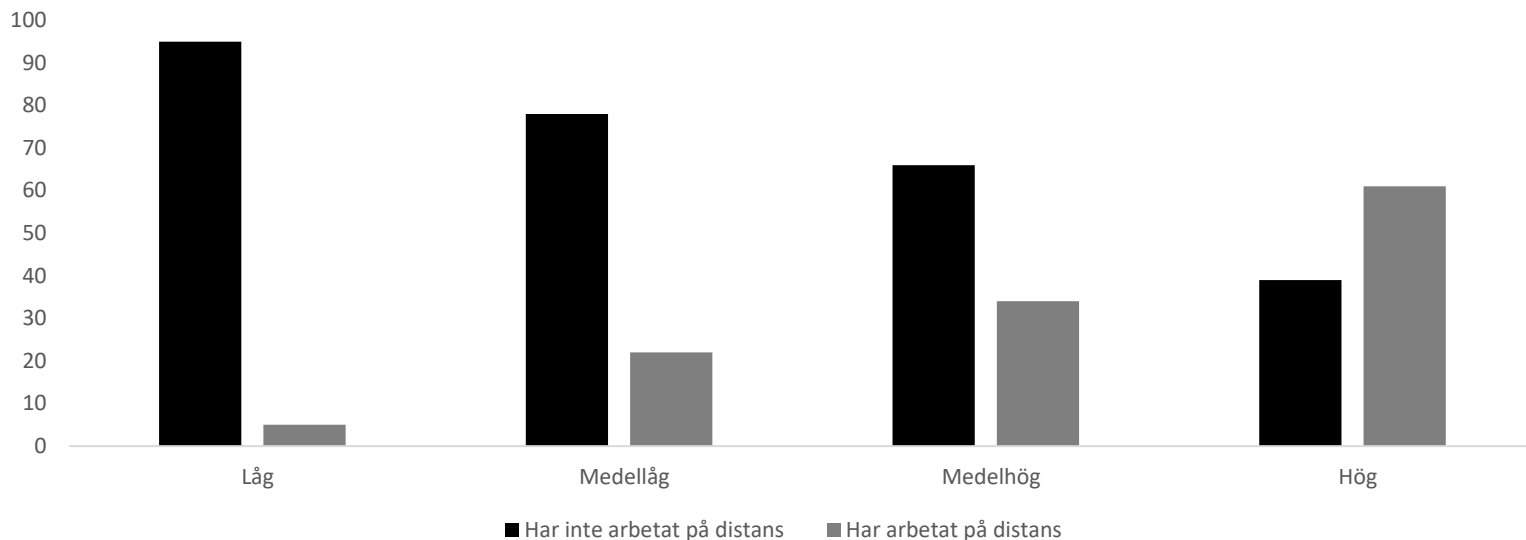

Distansarbete

Kommentar: Svarsalternativen är 'Ja, i genomsnitt en dag, ... två dagar, ... tre dagar, ... fyra dagar, ... fem dagar i veckan', 'Nej, i mitt yrke går det inte att jobba på distans'.

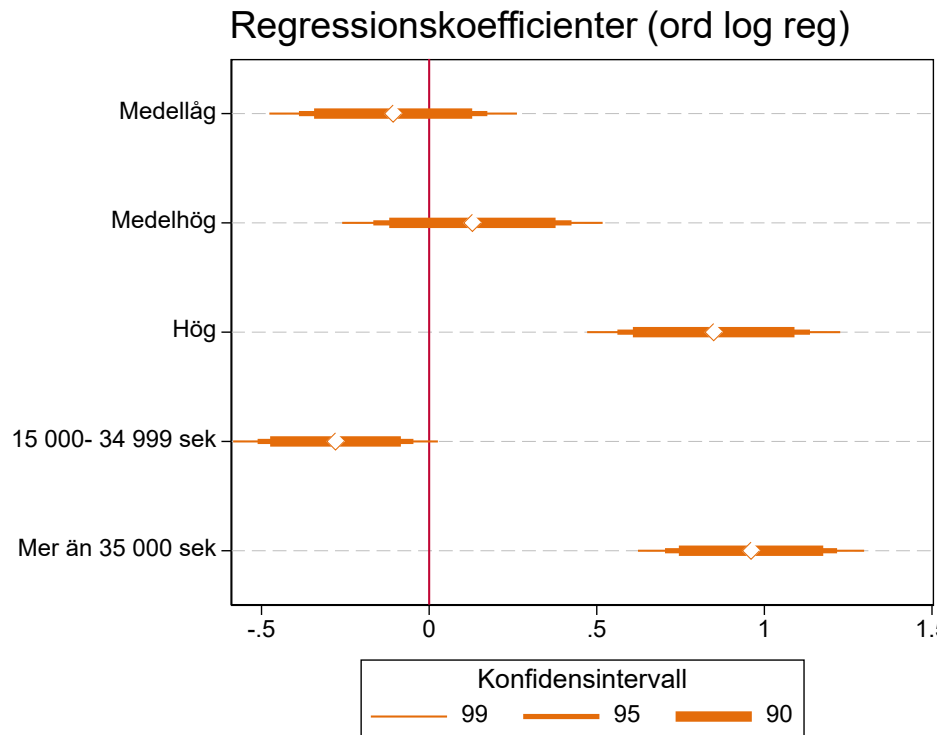
Distansarbete efter utbildningsnivå

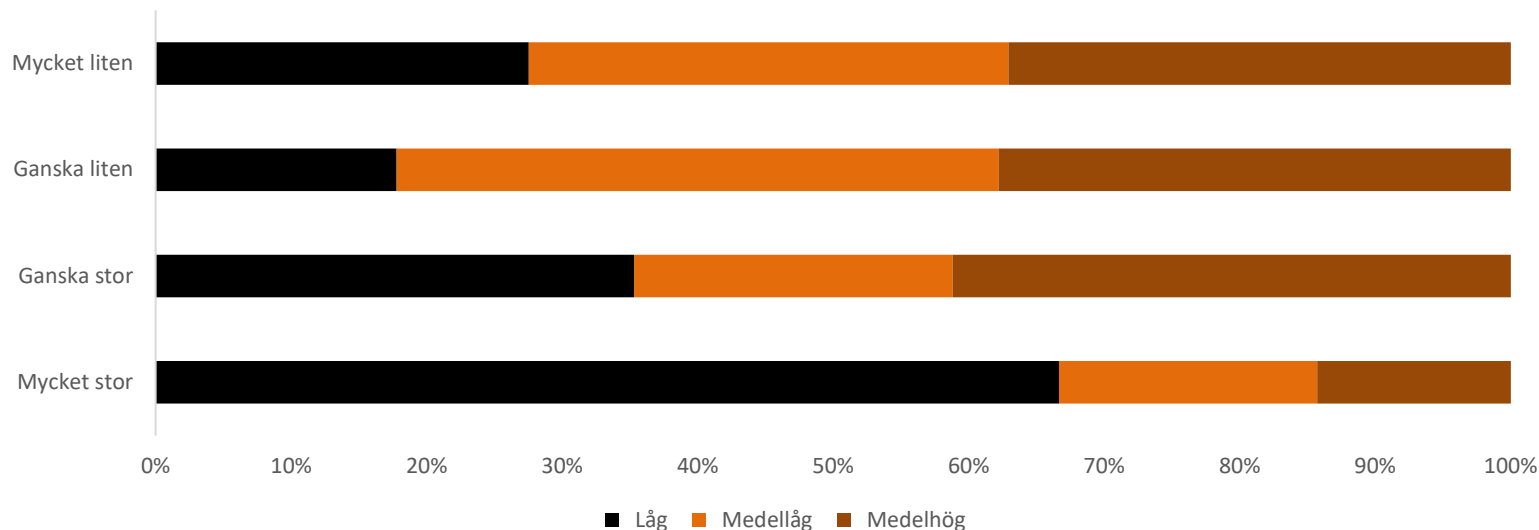
Frågan lyder: *Har du under det senaste året arbetat på distans?* Svartalternativen är 'Ja, i genomsnitt en dag, ... två dagar, ... tre dagar, ... fyra dagar, ... fem dagar i veckan', 'Nej, i mitt yrke går det inte att jobba på distans'. I figuren har svartalternativen en till fem dagar i veckan slagits ihop till en kategori som benämns 'Har arbetat på distans'.

Distansarbete mellan grupper

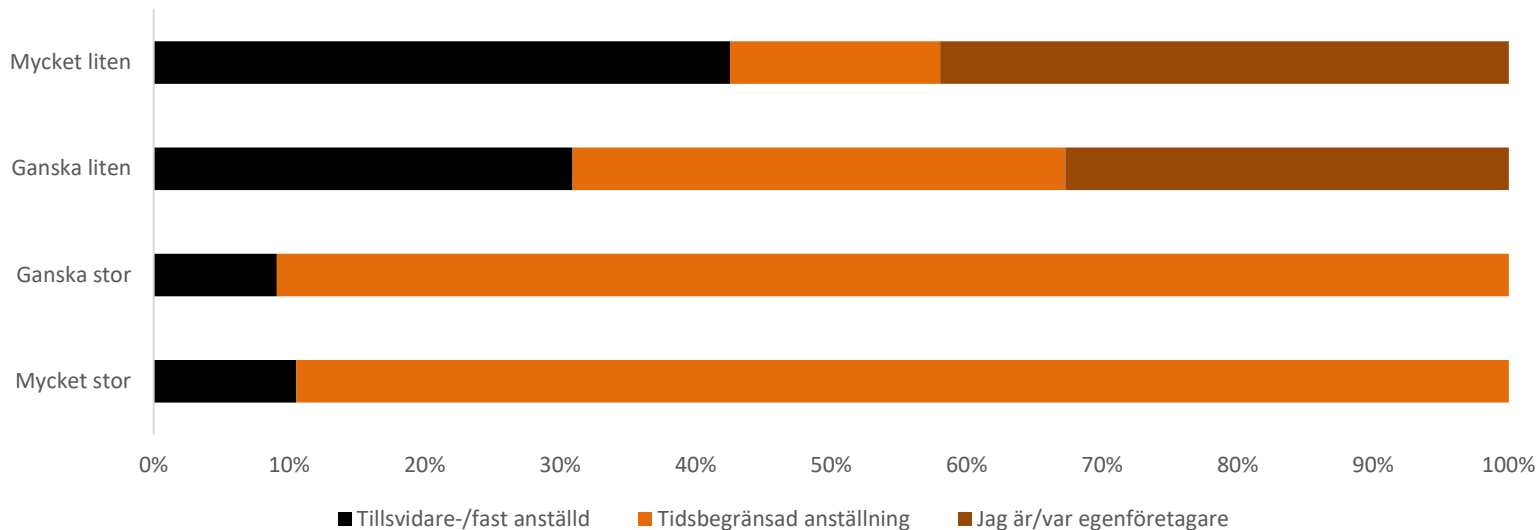
- Hög utbildning och hög inkomst mest framträdande
- Sambandet minskar vid justering för andra variabler.

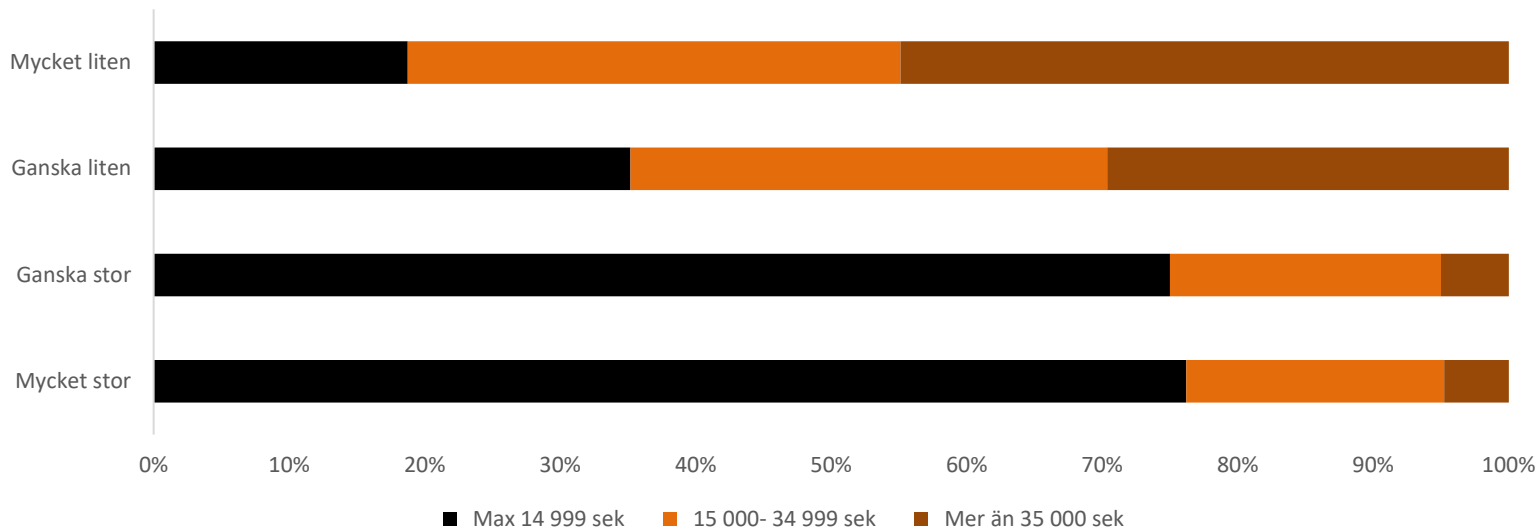
Oro för arbetslöshet: utbildningsnivå

Oro för arbetslöshet: anställningsform

Oro för arbetslöshet: inkomst

SJÄLVSKATTAD HÄLSA OCH BEDÖMNING AV VÅRDEN

ANDERS CARLANDER, FORSKARE

@SOM-INSTITUTET @WALLENBERG CENTER FOR MOLECULAR AND TRANSLATIONAL MEDICINE

Jämlik hälsa och vård

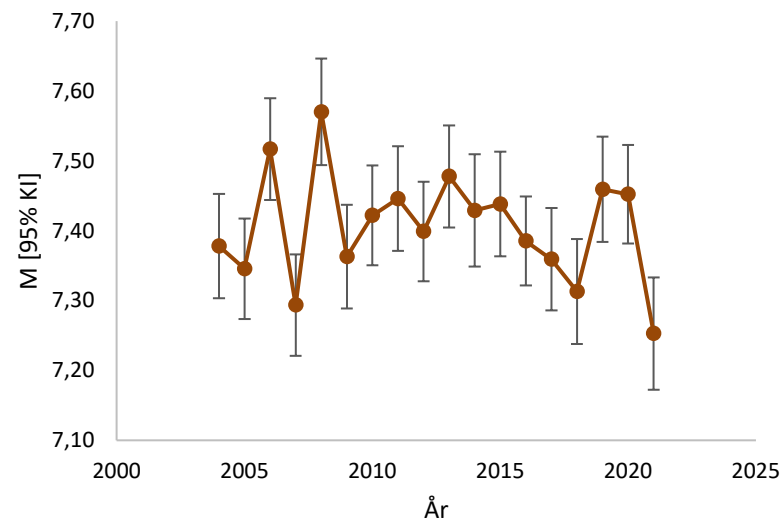
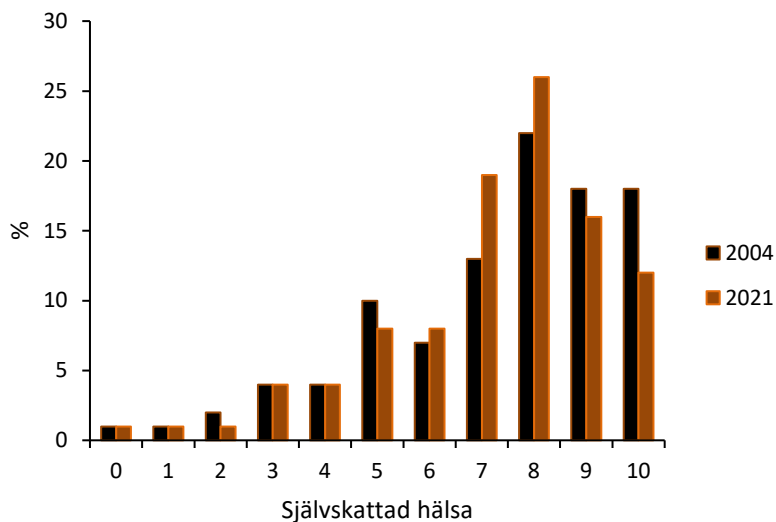
- Globala och lokala folkhälsomål:
  - *"Closing the gap in a generation"* (WHO/Marmot, 2008)
  - *"sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation"* (Prop. 2017/18:249)
  - *"Hälsoklyftor som är relaterade till kön och etnisk bakgrund är utjämnade, liksom de regionala skillnaderna"* (VGR, 2005)
- Självskattad hälsa i den västsvenska SOM-undersökningen:

Fråga 35 Hurbedömerdu ditt allmänna hälsotillstånd?

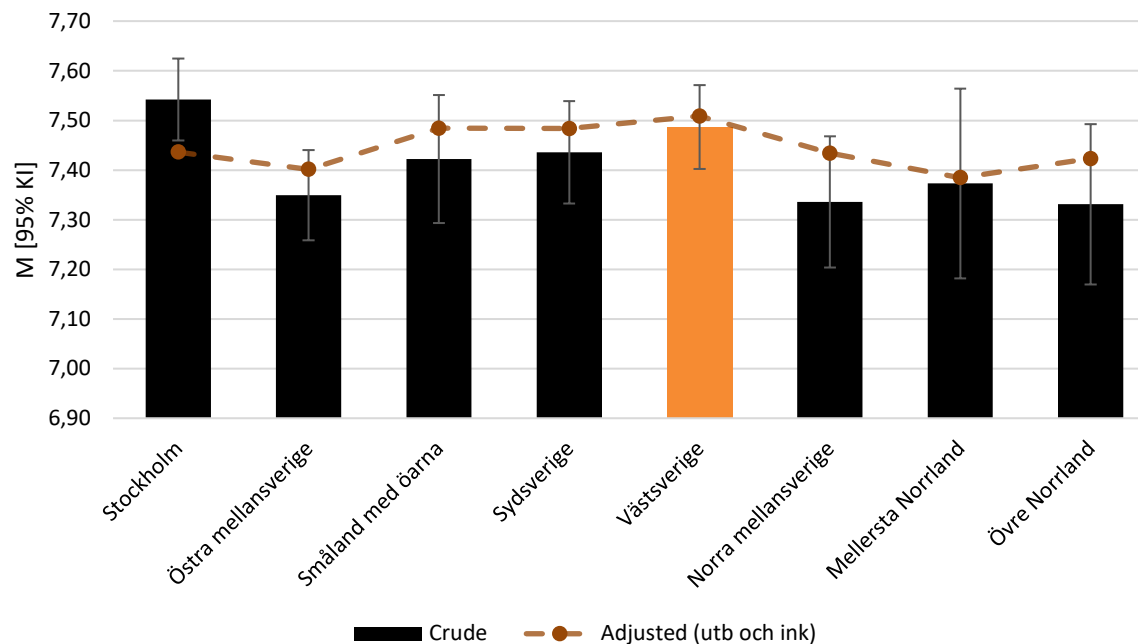
f35

Mycket dåligt											Mycket gott
↓											↓
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Självskattad hälsa över tid

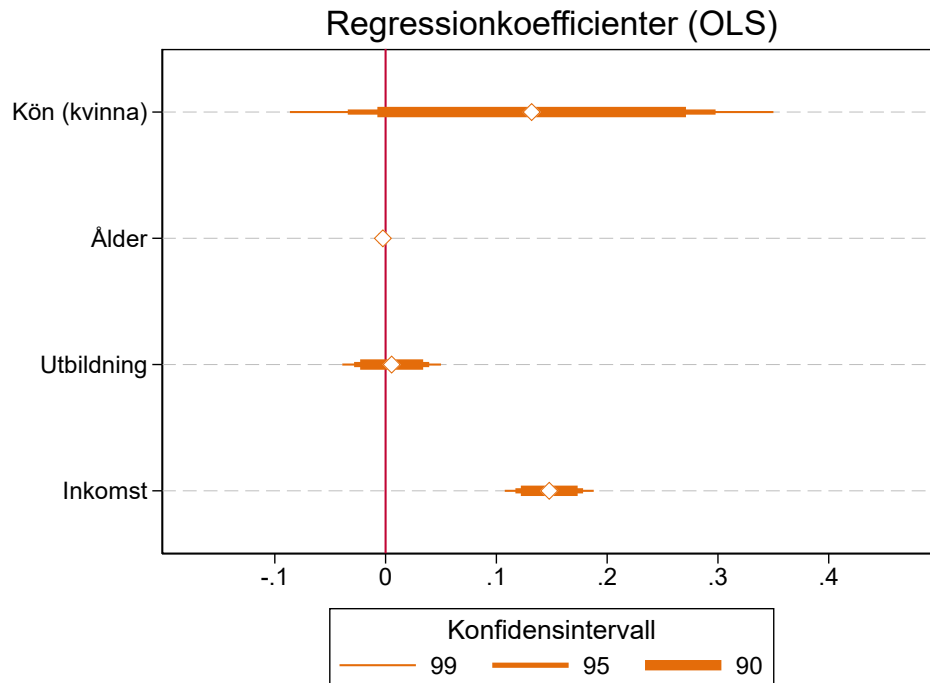

Självskattad hälsa mellan (geografiska) regioner

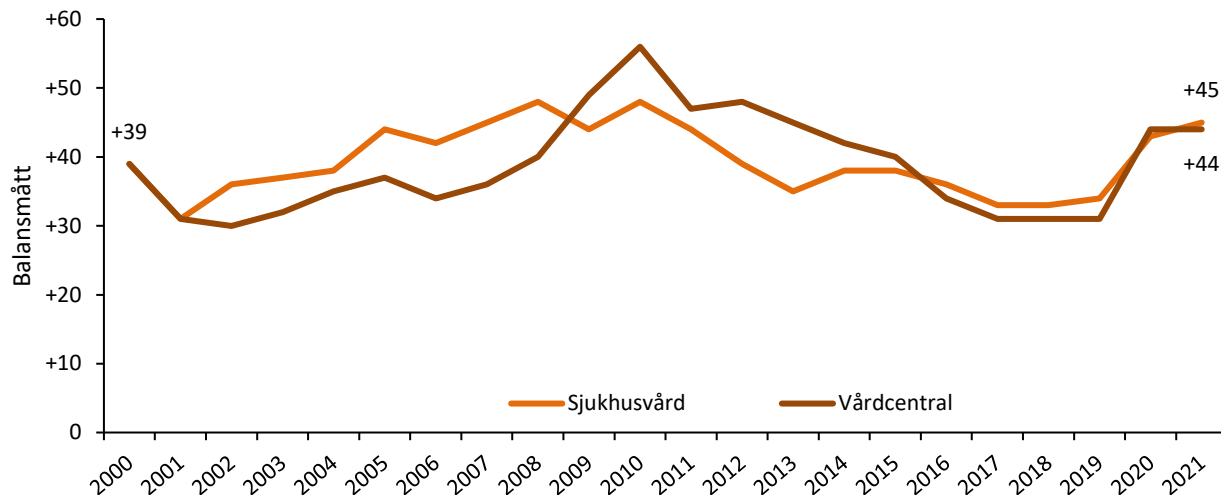

Självskattad hälsa mellan grupper

- "Små" skillnader mellan grupper
- Utfallen varierar beroende på modell och kovariat
- Inkomst mest framträdande

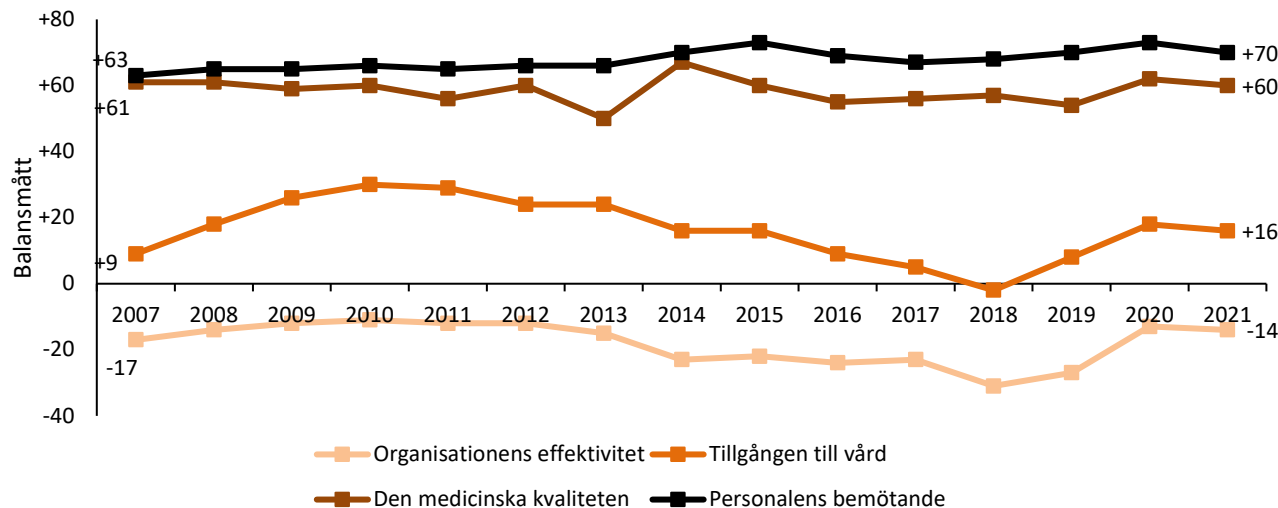

Bedömning av vården över tid

Kommentar: Frågan lyder: Vad anser du om servicen i den kommun där du bor på följande områden? Svarsalternativen är 'Mycket bra', 'Ganska bra', 'Varken bra eller dåligt', 'Ganska dåligt', 'Mycket dåligt' samt 'Ingen uppfattning'. Balansmåttet visar andelen nöjda minus andelen missnöjda inom de olika serviceområden som undersökts. Måttet varierar mellan +100 (alla är nöjda) och -100 (alla är missnöjda).

Bedömning av vården över områden

Kommentar: Frågan lyder: Allmänt sett, vilken är din uppfattning om hälso- och sjukvården i Västra Götaland i följande avseenden? Svarsalternativen är 'Mycket bra', 'Ganska bra', 'Varken bra eller dåligt', 'Ganska dåligt', 'Mycket dåligt' samt 'Ingen uppfattning'. Balansmättet visar andelen nöjda minus andelen missnöjda inom de olika serviceområden som undersökts. Måttet varierar mellan +100 (alla är nöjda) och -100 (alla är missnöjda).

Ta gärna kontakt!

- anders.carlander@gu.se
- +4631 786 3092

INFRASTRUKTUR

ELISABETH FALK, BITRÄDANDE UNDERSÖKNINGSLEDARE

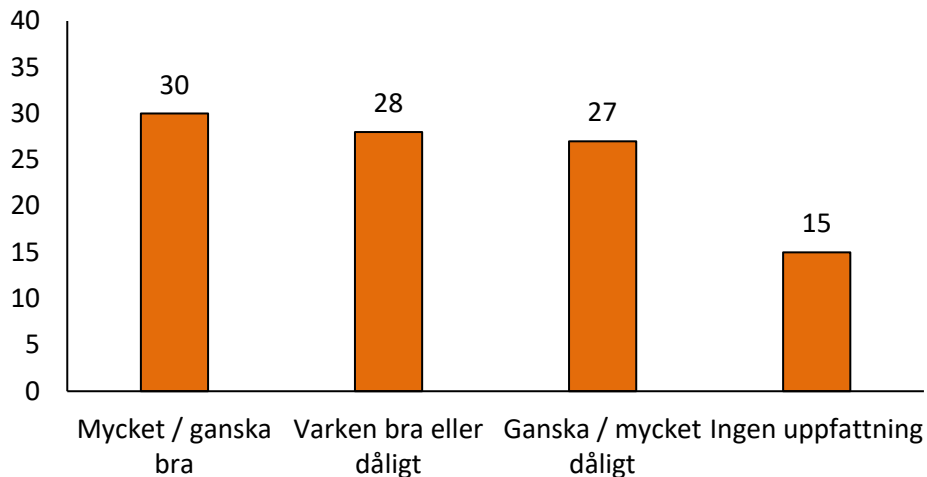
Allmänt sett, hur tycker du att Västra Götalandsregionen sköter sin uppgift när det gäller:

[illegible]

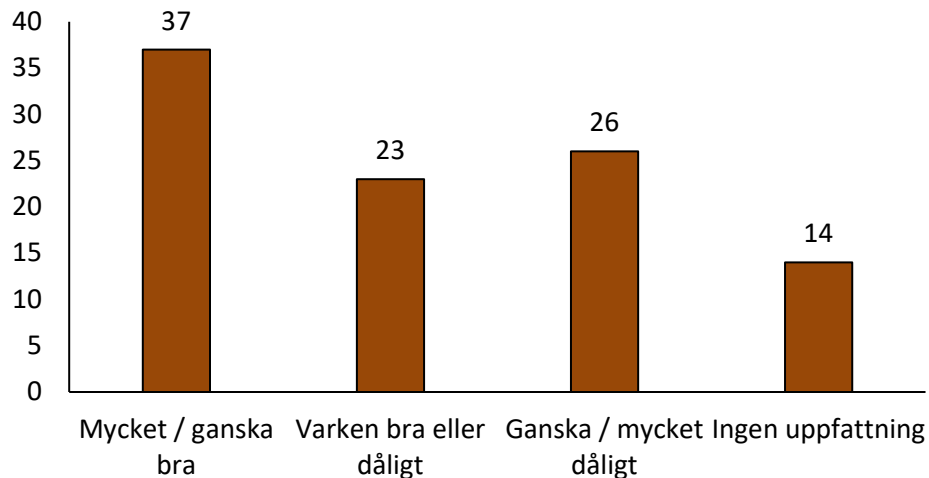
Hur sköter sig Västra Götalandsregionen?

2021 (procent)

Att bidra till att vägar och järnvägar byggs ut

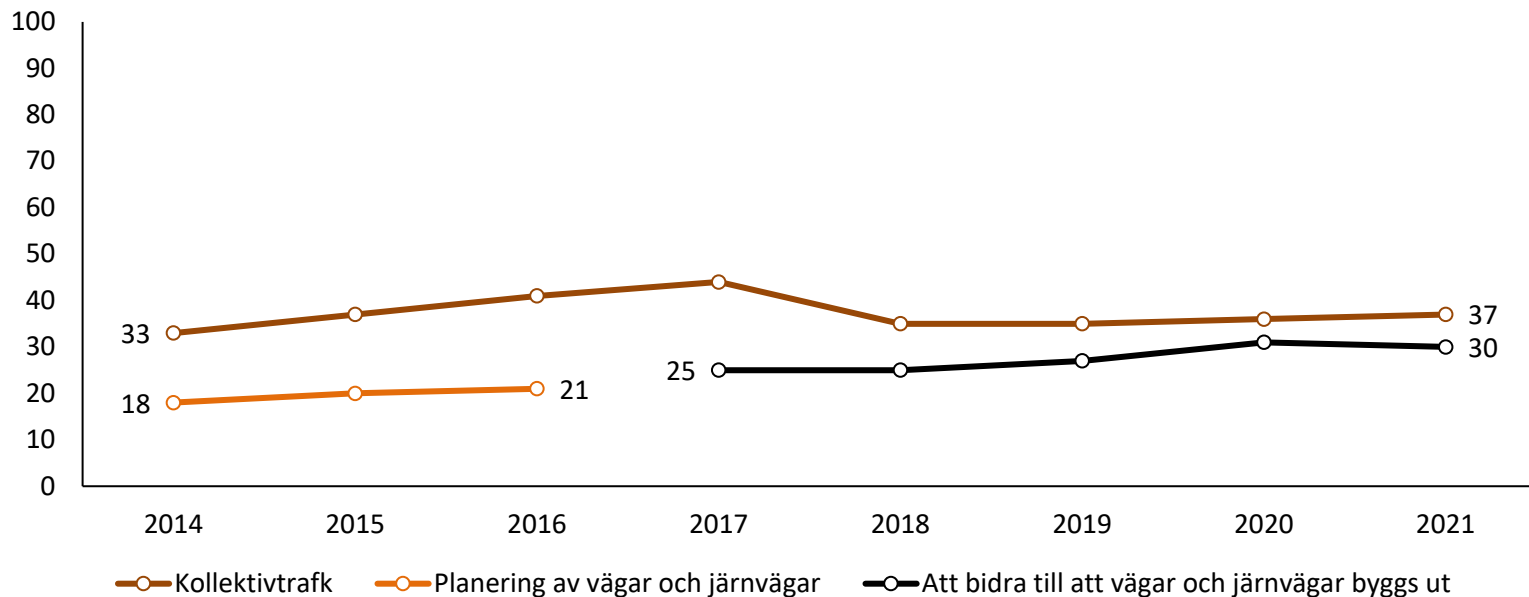
Kollektivtrafik

Kommentar: Svarsalternativen är 'Mycket bra', 'Ganska bra', 'Varken bra eller dåligt', 'Ganska dåligt', 'Mycket dåligt' och 'Ingen uppfattning'.

Hur sköter sig Västra Götalandsregionen?

Andel ganska / mycket bra, 2014-2021 (procent)

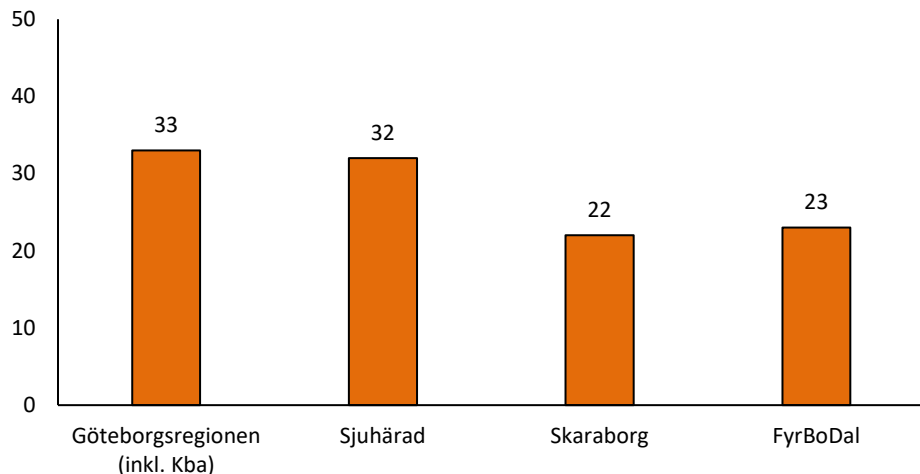

Kommentar: Svartalternativen är 'Mycket bra', 'Ganska bra', 'Varken bra eller dåligt', 'Ganska dåligt', 'Mycket dåligt' och 'Ingen uppfattning'.

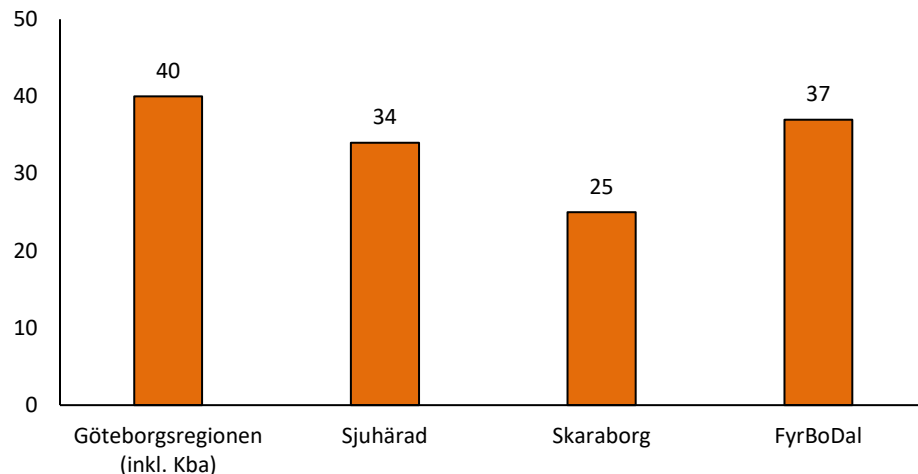
Hur sköter sig Västra Götalandsregionen?

Andel ganska / mycket bra efter delregion, 2021 (procent)

Att bidra till att vägar och järnvägar byggs ut

Kollektivtrafik

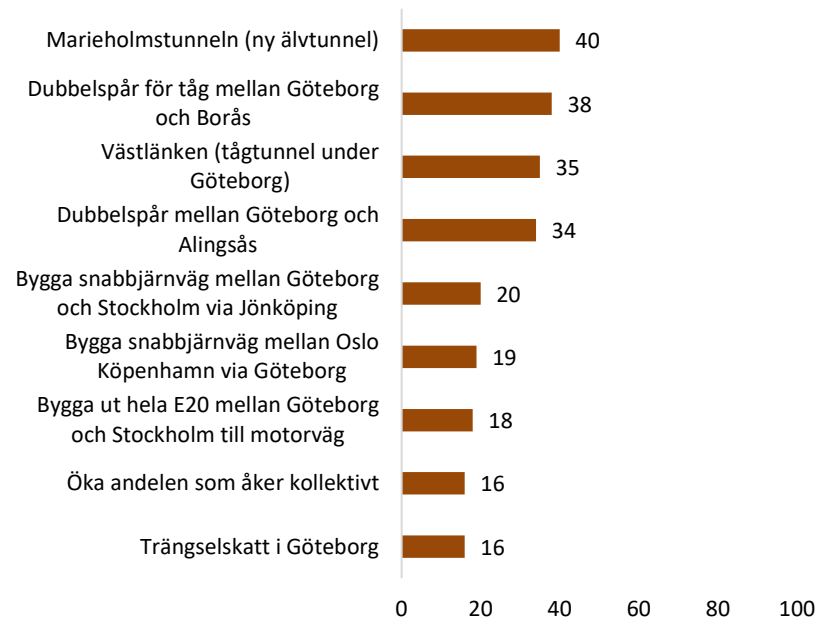
Kommentar: Svartalternativen är 'Mycket bra', 'Ganska bra', 'Varken bra eller dåligt', 'Ganska dåligt', 'Mycket dåligt' och 'Ingen uppfattning'.

Åsikt om beslutade trafikåtgärder / förslag 2021 (procent)

Ganska / mycket bra förslag

Ingen uppfattning

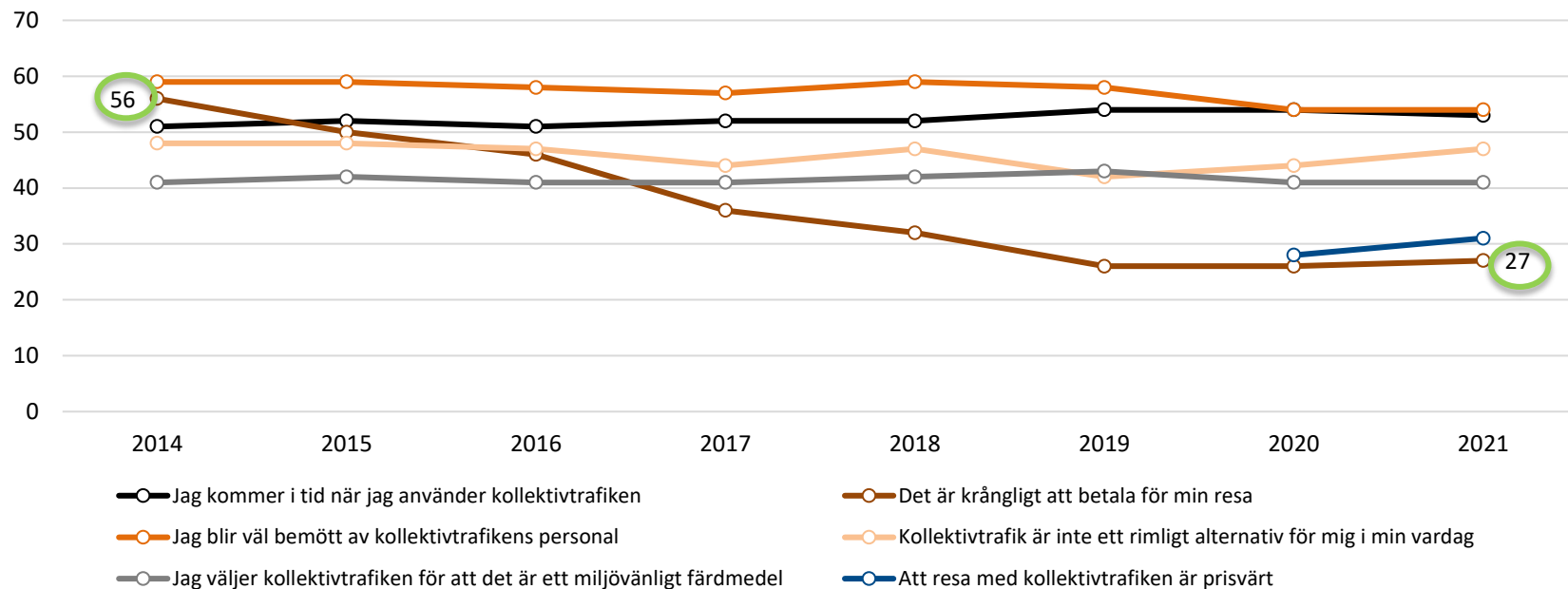
Bedömning av kollektivtrafiken

Vilken är din bedömning av följande när det gäller kollektivtrafiken i Västra Götaland?

	Helt riktigt	Delvis riktigt	Delvis felaktigt	Helt felaktigt	Ingen uppfattning
Jag kommer i tid när jag använder kollektivtrafiken	☐	☐	☐	☐	☐
Det är krångligt att betala för min resa	☐	☐	☐	☐	☐
Jag blir väl bemött av kollektivtrafikens personal	☐	☐	☐	☐	☐
Kollektivtrafik är inte ett rimligt alternativ för mig i min vardag	☐	☐	☐	☐	☐
Jag väljer kollektivtrafiken för att det är ett miljövänligt färdmedel	☐	☐	☐	☐	☐
Att resa med kollektivtrafiken är prisvärt	☐	☐	☐	☐	☐
Jag är beroende av kollektivtrafiken i min vardag	☐	☐	☐	☐	☐

Bedömning av kollektivtrafiken

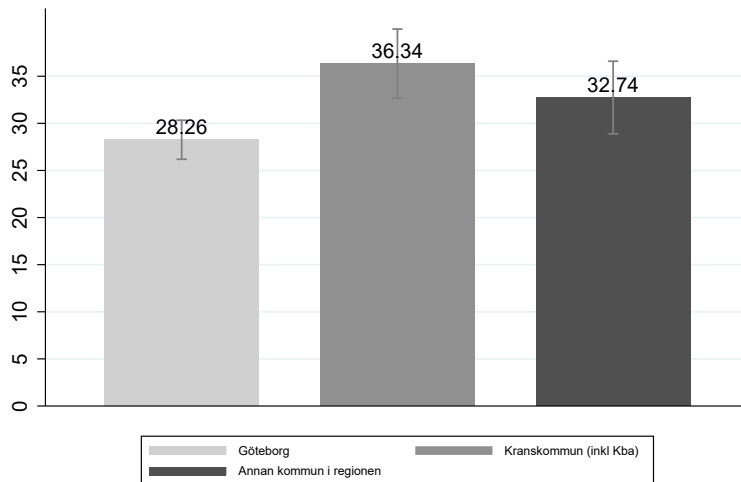
Andel helt / delvis riktig, 2014-2021 (procent)

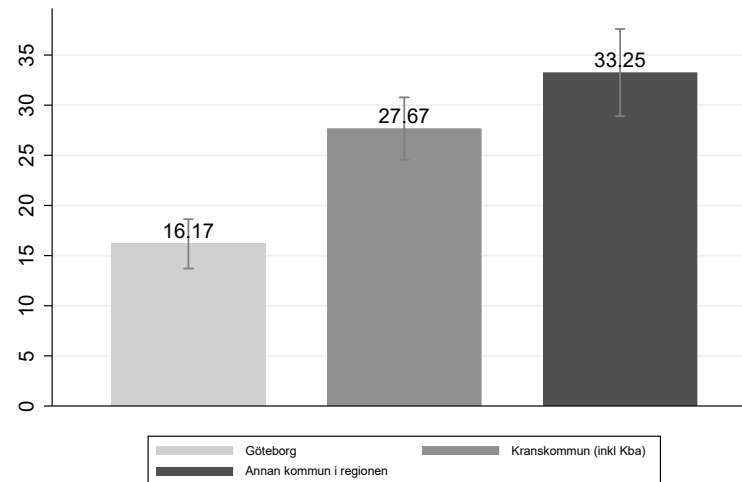
Kommentar: Svarsalternativen är 'Helt riktigt', 'Delvis riktigt', 'Delvis felaktigt', 'Helt felaktigt' och 'Ingen uppfattning'.

Pendling – restid och resväg 2021 (procent)

Medelvärde restid i minuter

Medelvärde resväg i kilometer

- Restiden skiljer sig inte nämnvärt mellan olika delar i regionen
- Sträckan som färdas under denna restid skiljer sig däremot mellan boende i Göteborg och övriga

Ta gärna kontakt med oss!

- gu.se/som-institutet
- info@som.gu.se
- 031 786 33 00